

Štoreški ŽELEZAR

ST. 5 LETO VII. 25. V. 1967

PREDLOG GOSPODARSKEGA NAČRTA ZA LETO 1967

V tem mesecu je bil dokončno izdelan predlog gospodarskega načrta Železarne Štore za leto 1967.

Na podlagi tržnih razmer in proizvodnih zmogljivosti je planiran fizični obseg proizvodnje, ki je količinsko isti, kot v preteklem letu z nekoliko spremenjenim asortimentom. Tendenca zniževanja prodajnih cen in vedno bolj ostra konkurenca povzročata 10% znižanje celotnega dohodka od preteklega leta. Zvišanje poslovnih stroškov zaradi revalorizacije osnovnih sredstev, spremenjene obrestne mere in višje cene elektroenergije, se zniža zaradi spremembe asortimenta surovin in zniževanja zalog. Poslovni stroški so torej za 1% nižji od preteklega leta. 2% zvišanje delovne sile

izvira iz tega, ker je bil prehod na 42-urni delovni teden izvršen v jeseni leta 1966. Rezultat zgornjih sprememb je 29% nižji dohodek in 13% nižji osebni dohodki. Na ta način je delitveno razmerje postalo kaj neugodno (90,7:9,4).

Z ozirom na to, da bodo o teh številkah in o vsebini gospodarskega načrta razprave v obratih, v strokovnih službah in organih upavljanja, bomo v eni od naslednjih številčk našega lista objavili o tem kaj več, z dodatki komentarjev omenjenih.

Ker se bo marsikdo vprašal zakaj sprejemamo plan šele sedaj, ko je preteklo že skoraj 5 mesecev tega leta, moramo pojasniti, zakaj takšna zamuda.

(Nadaljevanje na nasled. str.)

POSVETOVANJE JUGOSLOVANSKIH ŽELEZARJEV

V času od 19. do 20. maja je bilo v okviru združenja jugoslovanskih železarn pri Mlinarjevem Janezu na Teharjih posvetovanje jugoslovanskih železarjev. Taka posvetovanja so v praksi že nekaj let in vsako leto je gostitelj ena izmed članic združenja. Letos je bila gostitelj Železarna Štore.

Posvetovanja so se udeležili predstavniki družbeno političnih organizacij, sindikata, samoupravitelji ter ekonomsko-finančni strokovnjaki.

Že samo dejstvo, da je bila za posvetovanje predvidena ena sama tema in to: DELITEV DOHODKA NA NIVOJU DELOVNE ENOTE priča o tem, da je vprašanje načina delitve dohodka delovnih organizacij danes splošno eno najpomembnejših in najaktualnejših.

Prvi dan posvetovanja je potekel v znaku referatov, ki so jih pripravili posamezni udeleženci, v popoldanskem času

pa se je razvila živahna diskusija. Naslednjega dne so udeleženci formirali dve komisiji in to: Komisijo družbeno političnih organizacij in Finančno komisijo, ki sta zasedali ločeno. Istega dne popoldne so udeleženci na plenarni seji sprejeli predlog zaključkov, ki ga je na osnovi predhodnih izčrpnih diskusij izdelala Komisija za sklepe.

(Nadaljevanje na nasled. str.)

IZ VSEBINE:

1. Posvetovanje jugoslovanskih železarjev — str. 1
2. Nagrada za jubilej — str. 3
3. Tržišče sivega surovega železa — str. 6
4. Sodelovanje med slovenskimi železarji — str. 6
5. Ocena varstva pri delu — str. 8
6. Požar v valjarni — str. 10
7. Podjetje v bodočnosti — str. 12
8. Jugoslovanske železarne — razvoj in perspektiva — str. 15

Dragi tovariš Tito

Ob Tvojem prazniku Ti želimo izraziti svojo globoko vdanošt in tovariško ljubezen. S vsemi svojimi silami smo se pripravljene še vnaprej boriti s Teboj za ideale, s katerimi je prežeto vse Tvoje življenje, za ideale komunizma, za mir v svetu, bratstvo in enotnost vseh narodov in narodnosti, za medsebojne odnose, ki nam zagotavljajo svoboden razvoj naših sposobnosti. Borili se bomo s Teboj za uresničitev načel samoupravne socialistične družbe, da si zagotovimo mirno sedanost in prihodnost. Tvoj praznik je tudi naš praznik. Danes bo vsakdo izmed nas izpraznil čašo do dna, da bi nazdravil svojemu najboljšemu tovarišu in prijatelju in mu zaželel vse najboljše in vse najlepše.

Ko Ti ob Tvoji 75-letnici čestitamo, se zavedamo, da se v tej čestitki zreali tudi sreča in napredek vseh naših narodov. Zato nas Tvoj rojstni dan vzpodbuja k še večjim delovnim uspehom.

Kolektiv Železarne Štore

IZVOLILI SMO OBČINSKE ODBORNIKE

V sredo, dne 19. aprila 1967 so bile volitve občinskih odbornikov v Železarni Store. Podrobnosti o volitvah so našim bralcem znane iz dnevnega ča-

Ramšak Marjan

sopisja, zato objavljamo le nekaj podatkov o poteku in rezultatih volitev v Železarni Store.

Posvetovanje jugoslovanskih železarjev

(Nadaljevanje s 1. strani)

Iz sprejetih zaključkov moramo povzeti eno mnenje vseh udeležencev, namreč da je uvedba sistema obračuna dohodka na nivoju ekonomske enote nujnost, s katero se morajo vse članice resno spoprijeti. Udeleženci s posvetovanja so sprejeli sklep, da je potrebno imperativno zadolžiti vsa podjetja, da pospešijo uvedbo praktične uporabe sistema obračuna dohodka v delovni enoti. Za prehod na omejeni sistem obračuna je potrebno angažirati družbeno politične faktorje, kakor tudi strokovne službe, ki so dolžne pripraviti vse potrebne predpriprave. Skupno z družbeno političnimi organizacijami naj bi strokovne službe izdelale predloge ter jih dale v dokončno rešitev samoupravnim organom. Na novi sistem seveda ne bo mogoče preiti momentalno, saj je potrebno pri tem upoštevati vrsto specifičnosti v posameznih podjetjih. Vendar pa so diskutanti zavzeli stališče, da je s prvimi pripravami potrebno začeti nemudoma, v okviru možnosti. Kot najvažnejši instrument za obračunavanje dohodka na nivoju ekonomske enote so udeleženci posvetovanja ocenili družbeni plan, ki mora biti regulator med delovnimi enotami, nekakšna pogodba, s katero so precizno urejeni odnosi med delovnimi enotami. Vsi prisotni so bili edini v tem, da bo ta

Kot je znano, so bile letos pri nas volitve v prvi in tretji volilni enoti. V prvi volilni enoti so za odbornike občinske skupščine kandidirali:

1. RAMSAK Marjan, iz elektroplavža;
2. RUKAVINA Daniel iz šamotarne in
3. POTOČNIK Viktor iz obdelovalnice valjev.

V tej volilni enoti je bil izid volitev naslednji: Ramšak Marjan 234 glasov, Rukavina Daniel 155 glasov in Potočnik Viktor 145 glasov.

V prvi volilni enoti je 619 volilnih upravičencev, od tega jih je volilo 536 ali 89,82 %.

V tretji volilni enoti so za odbornike občinske skupščine kandidirali:

1. FERME Ivan, dipl. oec., iz uprave osnovnih sredstev;
2. BELEJ Marjan, oec., iz komerciale;
3. ZUMER Matija, dipl. met. ing. iz razvojnega oddelka.

sistem obračunavanja dohodka izključil vsako prelihanje sredstev iz ene delovne enote v drugo.

Iz sprejetih sklepov nadalje tudi izhaja, da se z uvedbo takega sistema dohodka vrši decentralizacija sredstev, ki pa mora na drugi strani delovati v cilju koncentracije vseh sredstev delovne enote in v cilju najrentabilnejšega koriščenja teh sredstev. To pomeni, da taka decentralizacija ne pomeni atomiziranja sredstev, temveč največjo obliko integracijskih gibanj v podjetju.

Udeleženci posvetovanja so govorili tudi o integracijskih gibanjih v panogi. Bili so enotnega mnenja, da je treba angažirati vse možnosti, da bi se z integracijskimi ukrepi dosegli največji možni poslovni rezultati, za katero je zainteresirano vsako podjetje, panoga kot taka, kakor tudi celotno društvo.

Ob koncu posvetovanja so udeleženci sklenili, da so taka posvetovanja nadvse važna, predvsem kadar gre za izmenjavo mišljenj med strokovnimi službami na eni in družbeno političnimi organizacijami na drugi strani. Zato so priporočili, da bi se podobni sestanki vršili čimvečkrat.

Po končanem posvetovanju so udeleženci odšli na kratak izlet v Velenje, popoldne pa so bili na kosilu v domu na Svetini. P. L.

Izid volitev v tej volilni enoti je bil naslednji: Zumer dipl. ing. Matija je dobil 257 glasov, Belej Marjan 242 glasov in Ferme Ivan 103 glasove. V tretji volilni enoti je bilo 696 volilnih upravičencev, od tega jih je volilo 638 ali 91,67 %.

Udeležba na volitvah je bila v posameznih obratih naslednja:

PRVA VOLILNA ENOTA:

1. Elektroplavž 80,17 %
2. Livarna sive litine 91,58 %

Zumer dipl. ing. Matija

1. Livarna sive litine	398,88 točke	200 N-din
2. Samotarna	382,90 točke	150 N-din
3. Livarna valjev	381,58 točke	381,58 N-din

Na skupnem sestanku predstavnikov sindikalnih podružnic Železarne Store, ki je bil 24. aprila 1967, je v imenu sin-

3. Samotarna 87,50 %
4. Livarna valjev 98,28 %
5. Obdelovalnica valjev 95,59 %

TRETJA VOLILNA ENOTA:

1. Ekspedit 88,25 %
2. OTK — Razvojni 95,18 %
3. Gradbeni oddelek 90,58 %
4. Modelna mizarna 86,95 %
5. Uslužbenci 92,65 %
6. Promet — kurilnica 90,62 %

Za odbornike občinske skupščine občine Celje sta bila torej izvoljena tovariša Ramšak Marjan iz elektroplavža za prvo volilno enoto in tovariš Zumer Matija, dipl. ing. iz razvojnega oddelka za drugo volilno enoto. Obema čestitamo k njuni izvolitvi.

Podobno, kot na volitvah samoupravnih organov je tudi na teh volitvah posebna komisija pri sindikalni organizaciji Železarne Store ocenila posamezna volišča glede na udeležbo, okrasitev volišča in glede na čas v katerem so bile v posameznih obratih volitve opravljene. Za prva tri mesta so bile predvidene nagrade v zneskih 200 N-din, 150 N-din in 100 N-din. Komisija v sestavi Logar Zdravko, jeklarna, kot predsednik, Lončarič Jože iz mehanične delavnice in Perc Leopold, iz sektorja uslužbenec, kot člana, je ocenila volišča in določila sledečo razporeditev nagrad:

dikalne organizacije podelil nagrade tovariš predsednik Kavka Marjan.

-P. L.-

Predlog gospodarskega načrta za leto 1967

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zvezni, republiški in občinski družbeni načrti so se žal vsa leta sprejemali izredno pozno in dajali smernice gospodarskim organizacijam za izdelavo njihovih letnih planov. Oddelek ekonomske analize, ki je zadolžen za izdelavo gospodarskega načrta je uspel kljub temu organizirati delo tako, da je pred dvema letoma bil plan izdelan do 31. decembra za prihodnje leto.

Leta 1966 so ukinjeni zvezni in republiški letni družbeni načrti, izdelajo se le srednjeročni načrti kateri so odslej vodilo pri planiranju gospodarskih organizacij. Gospodarska reforma s svojimi ukrepi kot so spremembe cen materiala in storitev, revalorizacija osnovnih

sredstev, sprememba obrestne mere za obresti od poslovnega sklada, že dve leti ovira pravočasno izdelavo letnega plana. K tem vzrokom se letos pridružuje tudi mnogo močnejši vpliv trga na proizvodnjo, ter zaradi tega nekajkratne korekture postavljenega plana proizvodnje.

Pri tako obsežnem delu kot je letni gospodarski načrt z vsemi kalkulacijami in preračuni se sicer pojavljajo mnoge ovire, vendar so omenjeni vzroki zunanega vpliva edini razlog tolike zakasnitve. Izpopolnjevanje organizacije dela, vpeljana mehanografska obdelava in ne nazadnje brezpogojna točnost vseh služb z ozirom na postavljen rokovnik, bo v veliki meri olajšalo delo in izboljšalo kvaliteto.

D. M.

Na I. seji UO dne 18. 4. 1967 so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Za predsednika novega UO je bil izvoljen tovariš Seliga Vinko, za podpredsednika pa tovariš Jazbinšek Janko.

2. Odobri se službeno potovanje ing. Nečemer Borisu v CSR na kongres livarjev v Brnu. S tem v zvezi se odobrijo potni stroški in 3 dnevnice.

3. Prošnjo za finančno pomoč ginekološko-porodniškemu oddelku Celjske bolnišnice je odstopil Komisiji za prošnje in pritožbe, da o njej razpravlja in jo s svojim mnenjem predloži UO v razpravo in odločanje.

V bodoče je treba vse prošnje in pritožbe predložiti tej komisiji v obravnavo, ki jih dopolnjene s svojim mnenjem predloži UO v razpravo in odločanje.

4. Potrdil je sklepe, sprejete na razširjeni seji sindikalne podružnice glede letovanja, s tem, da so upoštevata obrata jeklarna in elektroplavž za dvodnevne dopuste.

Osvojil je tudi navodila o koriščenju regresa.

Komisija pripravi detajlno razdelitev teh sredstev — koliko za letovanja, za dvodnevne dopuste, letovanje otrok itd. s tem, da pri tem upošteva tudi sredstva, ki jih bo dala sindikalna podružnica za redne izlete in nakaže, odkod vsa sredstva.

5. Sklenil je, da podjetje zaradi izrednih potreb dela v cilju zvišanja učinkovitih ur v mesecu maju 6. in 13., razumljivo tudi 20. 5.

6. Vzel je na znanje informacijo glede posojil za izplačilo OD, ki so jih enote najele v preteklem letu.

Sklepi upravnega odbora

Na III. seji upravnega odbora dne 4. maja 1967 so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Po pregledu sklepov sprejetih na I. in II. seji UO, sta bila potrjena zapisnika teh dveh sej.

2. Potrjen je operativni plan proizvodnje za maj 1967.

3. Tehnični sektor do konca maja poroča, kakšni ukrepi so bili podvzeti za znižanje zalog v podjetju in kakšni v zvezi z zaostanki naročil v livarni sive litine in livarni valjev.

4. Predlog racionalizacije, ki so ga podali tov. ing. Urbančič Jože, Kranjc Emil in Čretnik Ivan, se vrne komisiji za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge z nalogo, da ga leta ponovno preveri, ker je bila svoječasno taka ali podobna naprava že v podjetju in so načrti te naprave še tu, nakar naj komisija s poročilom zadevo vrne UO v razpravo in odločitev.

5. Pravilnik o nagrajevanju izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov naj se pregleda in ugotovi, če so potrebne spremembe in dopolnitve.

6. Tov. Gorjanc Francu in Logar Zdravku se iz naslova tehnične izboljšave »povečanje vzdržnosti SM peči« izplača druga nagrada v skupnem znesku 5.063,69 N-din.

7. V pogledu predloga tovariša Zupanska Jožeta iz elektroplavža se podjetje odreka pravic patentiranja in se strinja s tem,

da tovariš Zapušek Jože to pravico sam uveljavlja.

8. Sklenil je, da predlaga DSP ustanovitev novega delavnega mesta »asistent za peske« zasedba 1, analitična ocena 312 točk.

9. Zavrnjena je vloga kadrovskega sektorja za spremembo stopnje izobrazbe. S tem v zvezi je kadrovski sektor dolžan pripraviti poročilo o fistihi delovnih mestih, na katerih se lahko zahteva za stopnjo nižjo izobrazbo, primerjalno za dejansko zasedbo (izobrazbe oseb, ki ta delovna mesta zasedajo).

Predlog za spremembo zahtevane stopnje izobrazbe za delovna mesta po tem sklepu naj bo sestavljen v koordinaciji z Inštitutom za sociologijo v Ljubljani.

Predlog naj upošteva koncept organizacije dela za podjetje, ki ga pripravljajo navedeni Inštitut.

10. Odobril je službeno potovanje tovariša ing. Žumer Matije v Zahodno Nemčijo za 5 dni brez upoštevavanja potovanja, s tem, da se odobrijo potni stroški približno 1.800 N-din. Dovoli se potovanje tudi z avionom.

11. Razvojni oddelek do 1. junija 1967 pripravi poročilo o svojem delu.

12. Na znanje je vzel informacijo o delu komisije za prošnje in pritožbe DSP.

13. DSP predloži v razpravo in potrditev sklep, da se v Celju ustanovi samostojni mehanografski center.

Nagrada za jubilej

V petek, dne 28. aprila 1967, je bila v prostorih Kulturnega doma v Štorah svečana podelitev nagrad tistim članom delovne skupnosti, ki so bili v podjetju brez presledka 15 let, šteto od 15. maja 1945.

delavskega sveta je zbranim jubilarom podelil ročne ure podpredsednik DSP, tov. Gorišek ing. Ciril, ki jim je ob tej priložnosti čestital tudi za prvomajске praznike.

V imenu sindikalne organiza-

S to obliko nagrajevanja smo pričeli v letu 1965, ko je bilo nagrajenih kar 658 upravičencev.

Letos je kadrovski sektor ugotovil, da je med nami 60 članov delovne skupnosti, ki so dosegli visok jubilej. V imenu

cije je zbranim čestital predsednik tov. Kavka Marjan, v imenu uprave pa tov. Nečemer inž. Boris. Po zaključnem uradnem delu so zbrane jubilarne povabili k lepo pogrnjeni mizi na skromen prigrizek.

P. L.

KAKO SMO POSLOVALI V APRILU

V mesecu aprilu 1967 je bil operativni plan dosežen za 89,8 %, letni plan proizvodnje pa le s 6,6 %. Vzroke za takšno stanje je iskati v dejstvu, da je elektroplovčev obratovalec samo v zadnji dekadi tega meseca. V primerjavi z marcem se je obseg proizvodnje zmanjšal za 223 ton, v primerjavi z lanskim aprilom pa smo v zaostanku za 890 ton. Tudi kumulativna proizvodnja v razdobju januar — april je pod osnovnim planom in zaostaja tudi za enakim obdobjem v lanskem letu.

Elektroplovčev je pričel z obratovanjem 13. aprila in je imel 24. aprila prvi prehod. Elektroplovčev je v mesecu aprilu normalno obratoval torej le 6 dni.

Jeklarna ni dosegla operativnega plana, ker je imela slabo surovinsko bazo in neugodne energetske pogoje. Obrat je moral vsled pomanjkanja domačega surovega železa zakladati valjčno zlomnino in surovo železo iz Siska, ki nista povsem zadovoljivih kvalitete, kar se odraža v razmeroma visokem izmečku. Primerjava proizvodnje jeklarne s preteklim letom in z osnovnim planom kaže še vedno pozitivne pokazatelje, vendar je računati s tem, da se bo v maju položaj spremenil, ker bo obrat v remontu.

Valjarna. V obratu valjarni je opaziti nizko proizvodnjo gredic, predvsem zaradi valjanja dimenzij 150 × 14,5 mm na grobi progi in zaradi valjanja izrednih dimenzij in profilov za izvoz, kjer se je pokazal nižji izplen. Pričakovati je, da bo zaradi tega tudi finančni rezultat v aprilu slabši.

Livarna sive litine je v tem mesecu edini obrat, ki ima višjo proizvodnjo kot v lanskem aprilu. Presegel je tudi osnovni in operativni plan. Nizki izpleni se kažejo le pri nodularni litini, sicer pa je proizvodni rezultat v tem obratu zadovoljiv. V primerjavi s osnovnim planom je obrat livarna sive litine po 4 mesecih še v zaostanku pri nodularni in strojni litini.

Livarna valjev. V obratu livarne valjev je bilo odlitih 264 valjev v skupni teži 429 ton. Obrat plana ni dosegel, kažejo pa se boljši rezultati pri izplenu in izmečkih. Iz poročila obratovodstva moramo povzeti, da je imel obrat slabo surovinsko bazo zaradi pomanjkanja domačega groblja.

Obdelovalnica valjev je v mesecu aprilu presegla operativni plan. Koriščenje kapacitet še ni zadovoljivo, ker so zelo pogosti zastoji zaradi čakanja na posluževanje z žerjavi. Vsekakor se je potrebno s takimi problemi resno spoprijeti in jih čimprej rešiti, posebno še, ker se nahajamo v času, ko toliko govorimo o skritih rezervah.

Šamotarna je izpolnila tako osnovni, kakor tudi operativni

plan, vendar pa zaostaja za lanskim leto proizvodnjo v istem razdobju za 20 %. Proizvodnja šamotarne je prilagojena razpoložljivim naročilom in delovni sili, ki se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšala. Pogoji obratovanja so se izboljšali, predvsem zaradi letnega časa, sicer pa so stroški predelave še vedno visoki zaradi izpada plavnega plina.

Ko govorimo o proizvodnih rezultatih se pojavlja istočasno

1967 - LETO VARSTVA PRI DELU

Zveza sindikatov Jugoslavije, gospodarska zbornica, skupščina jugoslovanske skupnosti socialnega zavarovanja, zvezni sekretariat za delo, zvezni in-

RAZGLASAJO LETO 1967 KOT LETO VARSTVA PRI DELU

Varstvo pri delu je ogromnega pomena v ustvarjanju prizadevanj naše socialistične skupnosti, v zagotavljanju boljših pogojev dela, s tem pa tudi boljših pogojev za doseganje večje produktivnosti in standarda delovnih ljudi, kakor tudi za odpravljanje ali zniževanje na minimum vseh negativnih pojavov, ki nastajajo zaradi poškodb in poklicnih ter drugih obolenj.

Socialistična graditev naše domovine, razvoj gospodarstva, modernizacija industrijske proizvodnje, dvig življenjske ravni neposrednih proizvajalcev, skrajšanje delovnega časa in drugi uspehi našega splošnega družbeno-ekonomskega razvoja so ustvarili in nenehno ustvarjajo boljše pogoje za življenje in delo, s tem pa tudi vse boljše pogoje za odstranjevanje vzrokov poškodb in poklicnih obolenj. V realiziranju teh in prihodnjih rezultatov ima pomembno mesto in vlogo delavsko samoupravljanje v delovnih skupnostih kot osnovnih nosilnih borbe za napredek in ustvarjanje boljših pogojev za delo. Novi sistem varstva pri delu je v tej borbi ustvaril pogoje za nadaljnjo osamosvojitve delovnih organizacij.

Kot rezultat vseh teh naporov naše socialistične skupnosti se število poškodb pri delu znižuje, lahko pa bi se še bolj, če bi v sistem varstva pri delu prvenstveno v delovnih organizacijah vnesli več organiziranosti in odgovornosti.

Gospodarska in družbena reforma bosta tudi na področju varstva pri delu delovala v smeri izboljšanja materialnih pogojev za izvajanje določenih ukrepov, toda istočasno se bo povečala tudi materialna odgovornost delovnih skupnosti za-

tudi vprašanje realizacije. V tem mesecu se kaže neugodno stanje realizacije, ki se ni v primeru s prejšnjim mesecem prav nič izboljšalo. Plačana realizacija je nižja od fakturirane, terjatve od kupcev pa so se povzpele skoraj na 3 milijarde starih dinarjev. Fakturirana realizacija je v aprilu pod plansko zadolžitvijo, kar je razumljivo, saj je v tem mesecu povsem izpadla prodaja surovega železa.

špektorat za delo in jugoslovanska skupnost za pospeševanje varstva pri delu, upoštevajoč humani in ekonomski pomen sodobnega varstva pri delu.

radi slabih ali nezadostnih varstvenih ukrepov.

Za realizacijo nalog pri pospeševanju varstva pri delu bo pripomogel tudi V. svetovni kongres za preprečevanje poškodb pri delu in poklicnih obolenj, ki bo v Zagrebu julija 1967, kakor tudi nacionalni kongres medicine dela, ki bo tudi tega leta.

Upoštevajoč vse to, vabimo delovne ljudi, delovne in druge organizacije ter organe, da aktivno sodelujejo v akcijah, ki se bodo izvajale v okviru leta varstva pri delu ter da svoje sodelovanje konkretizirajo s sprejetjem programa dela.

V pričakovanju, da bo ta akcija v letu varstva pri delu imela polno podporo in razumevanje prizadetih, vabijo iniciatorji vse zainteresirane k najbolj aktivnemu sodelovanju.

REPUBLIŠKI POSLANSKI IZ CELJSKEGA OBMOČJA

Mesec april je potekel v znaku razgibane volilne dejavnosti. Izvolili smo republiške poslance. V celoti smo jih v celjski občini izvolili 6.

Novi poslanci delovnih zborov republiške skupščine so postali:

Republiški zbor:
SERGEJ KRAIGHER; BOGDAN ŠNABELJ iz Frankolovega;

Republiški gospodarski zbor:
BARBORIC dipl. ing. JANEZ iz železarne šture, za katerega je od 66 glasovalo 39 odbornikov. Za drugega kandidata ing. Marjana PRELCA se je odločilo 27 odbornikov.

Socialno-zdravstveni zbor:
Edini kandidat za socialno-zdravstveni zbor je bil Bojan VOVK, pomočnik direktorja

REFORMA IN MI

Že v lanskem letu, posebno pa še letos, se na vsakem koraku občuti, da smo pričeli bolj smotno izkoriščati material, namenjen za reprodukcijo. Vendar pa se dnevno še vedno srečujemo s problemi, ki na nas same, še manj pa na tujca, ne napravijo najlepšega vtisa. Tu bi omenil skladišča raznih ferolegur, ki zaradi slabega vskladiščenja propadajo, odnosno se večkrat pomešajo. Skladišče ferolegur je ob Voglajni, kjer je malo prostora. Vse je prenatrpano in razen tega še zelo vlažno.

Nič boljše ni skladišče za livarske peske in glino. Ob vsakem deževju se pred skladiščem nabere velika mlaka, v katero z vseh strani priteka voda. Pod žerjavno progo pri razbijalnici in ob četrtem tiru pri mostu čez Voglajno za ozkotirno progo že kar pet let leži ca. 230 ton nizko procentnega ferossilicija, ki se sploh ne rabi več. Če računamo, da stane ena tona tega materiala 418 N-din, vidimo, da leži v tem neizkoriščenem materialu 90.000 N-din, ki bi jih morebiti drugje lahko smotno porabili.

Mnogo je še takih skritih rezerv, ki nas opozarjajo, da se bo potrebno v bodoče s temi problemi resno spoprijeti in jih popraviti, če bomo hoteli, da bo podjetje kos vsem nalogam, ki so še pred nami.

Moje pripombe so dobronamerne, ker smatram, da bi bilo treba našim skladiščem posvetiti več pozornosti, saj si je brez urejenih skladiščnih prostorov težko predstavljati redno in dobro gospodarjenje takšnega podjetja, kot je naše.

J. Kresnik

Zdravstvenega doma v Celju, ki je bil tudi izvoljen. Zanj je glasovalo 40 odbornikov.

Kulturno prosvetni zbor:

Za novega poslanca kulturno prosvetnega zbora so izvolili Slavka BELAKA, upravnik Slovenskega ljudskega gledališča v Celju, ki je dobil 34 glasov. Drugi kandidat je bil Jaka MAJČEN, učitelj, za katerega je glasovalo 32 odbornikov.

Organizacijsko-politični zbor:
Novi poslanec v organizacijsko-politični zbor je Tone ERJAVEC, organizacijski sekretar občinskega komiteja ZKS v Celju. Zanj je glasovalo 50 odbornikov. Za drugega kandidata Franca KOKOTI, ki je sekretar samoupravnih organov na železnici, je glasovalo 16 odbornikov.

Program dela sindikalne podružnice za leto 1967-68

Osnovna naloga Sindikalne podružnice v sedanjem razvoju je utrjevanje in dosledno izvajanje gospodarske in družbene reforme. Sindikalna podružnica mora v kolektivu razviti vsestransko dejavnost. Njeno izhodišče naj bo predvsem skrb za življenjski in družbeni standard zaposlenih. Zato se mora resno lotiti vseh za delavce in kolektiv važnih vprašanj.

Sindikalna podružnica mora stalno spremljati investicijski razvoj in zadolžitve podjetja, da ne bi to vplivalo na naš družbeni standard in osebne dohodke zaposlenih.

Nadaljnja naloga je, da dosežemo končni cilj pravnega nagrajevanja po učinku dela in s tem pravilno stimuliranje posameznika, grupe in ekonomske enote.

V sistemu organizacije in urejanja materialnih odnosov delitve osebnih dohodkov po učinku dela mora služiti osnovnemu cilju — odpraviti zadnji ostanek miselnosti mezdnih odnosov in slehernega proizvajalca prevzgojiti v dejanskega upravljalca. Zato mora veljati osnovno načelo, vsakogar nagraditi za dejansko delo, ne pa po papirnati kvalifikaciji.

Se nadalje mora stremeti, da bodo delavci popolnoma seznanjeni s problematiko podjetja, delitvijo dohodka kot celote in posebno z delitvijo osebnih dohodkov, kar naj bi še poglobilo razvijanje medsebojnih odnosov.

Utrditi in poživeti bo treba delo delavskih svetov enot. Prva naloga na poti k temu cilju bo, da se dokončno preide na materialno podlago ekonomske enote, ker le s tem bodo enote bolj skrbno pregledovale svoje poslovanje. Stremeti za tem, da bodo delavski sveti enot resnično odgovorni za delo in uspeh enote, ki jo predstavljajo.

Izvršni odbor in organizacijsko-kadrovska komisija bosta organizirala kandidacijske zборе, na katerih bodo izbrali možne kandidate za samoupravne organe. Stremela bo za stalno izobraževanje kadrov za delo v sindikalnih podružnicah in samoupravnih organih.

Sindikalna podružnica se bo še nadalje borila za boljši standard in kulturnejši način prehrane v železarni. Da se nadalje stremi za gradnjo stanovanj v individualni smeri, za izpopolnjevanje fonda za samska stanovanja obeh spolov in potrebno je stremeti tudi za redno graditev teh stanovanj.

Se nadalje moramo stremeti za izobraževanje na delovnih mestih. Sindikalna podružnica mora skrbeti, da bodo delavci seznanjeni s perspektivami nadaljnega izobraževanja. S tem pa bomo dosegli namen, da bodo imeli delavci za tisto delovno mesto tudi ustrezno kvalifikacijo in se bo procent le-teh znatno znižal.

Delo sindikalne podružnice se bo razvijalo predvsem na področju postavljanja komisij, ki so pri izvršnem odboru podružnice. Te komisije bodo imele svoje programe in razpolagale samostojno s finančnimi sredstvi.

Z izdelanimi programi dela bomo okrepili sindikalne odbore podružnic enot, da bodo čim bolj samostojno delali v okviru svojih ekonomskih enot. S svojim delom in sprejemanjem gotovih sklepov, bodo dajali smerice za delo izvršnega odbora in njenih komisij.

Za organizacijo boljšega informiranja delovnih ljudi bodo v programu **INFORMATIVNE KONFERENCE**, na katerih bomo razpravljali o problemih našega podjetja v sedanjem in bodočem razvoju. Tu bodo naši vodilni ljudje in strokovnjaki

gotovih področij predavali, prisotni pa bodo lahko na vprašanja dobivali določene odgovore.

Stremeli bomo k doslednemu izvajanju HTV predpisov in s tem preprečevali nezgode. Ena važnih nalog s tega področja bo še nadaljnja borba za doseglo bonificiranega staža za vsa najbolj izpostavljena delovna mesta.

Z reorganizacijo rekreativne dejavnosti hočemo doseči boljše delo njenih komisij, s tem pa omogočiti delovnemu človeku v prostem času čim več rekreacije.

Zborovanje ZROP

V mesecu aprilu so na letnem občnem zboru pregledali svoje delo rezervni oficirji in podoficirji krajevne organizacije Štore.

V skoraj enoinpolletni mandatni dobi je odbor, kateremu je predsedoval tov. Černak Feliks, dipl. ing., uspešno realiziral vse svoje naloge.

V svojem poročilu se je tov. Černak posebno dotaknil pomembnosti strokovnega izpopolnjevanja rezervnega starešinskega kadra. Poudaril je, da je življenje najbolj dragocena stvar, ki jo človek ima. Rezervnemu oficirju in podoficirju pa bi bila v eventualni bodoči vojni, atomski vojni, poverjena ravno ta dragocenost. Starešina, ki ne bo imel zadosti strokovnega znanja, visoke morale, čuta patriotizma, upornosti pri svojih dejanjih, zaupanja v sebe in svojo enoto, ne bo mogel uspešno voditi zaupane mu enote. Strokovna nesposobnost je

Pri novih družbenih odnosih, ki nastajajo zlasti še v sedanjem času, ko premagujemo drugo etapo gospodarske in družbene reforme, moramo odločno nastopiti proti delomrženem, kršilec delovne discipline. Ne smemo pa dopuščati, da bodo nekateri ljudje živeli na račun sodelavcev, oziroma ekonomske enote.

Sindikalna podružnica podjetja mora stremeti za aktivno sodelovanje z vsemi družbenimi in političnimi organizacijami v podjetju in na terenu, kakor tudi z vodstvi izvršnih odborov slovenskih železarn.

že mnogokrat botrovala in pogrnala v smrt cele enote in armade. Zato naj bo znanje in sposobnost rezervnega starešinskega kadra takšna, da ne bo nikoli zaradi neznanja življenjskih izgub.

Poleg človeških življenj pa so rezervnemu oficirju in podoficirju zaupana v vodenje in upravljanje ogromna tehnična in materialna sredstva, s katerimi razpolaga naša armada. Zato je jasno, da mora uvideti vsak član našega združenja koristnost in potrebo po strokovnem izobraževanju v vojaških veščinah.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Seja predsednikov SP

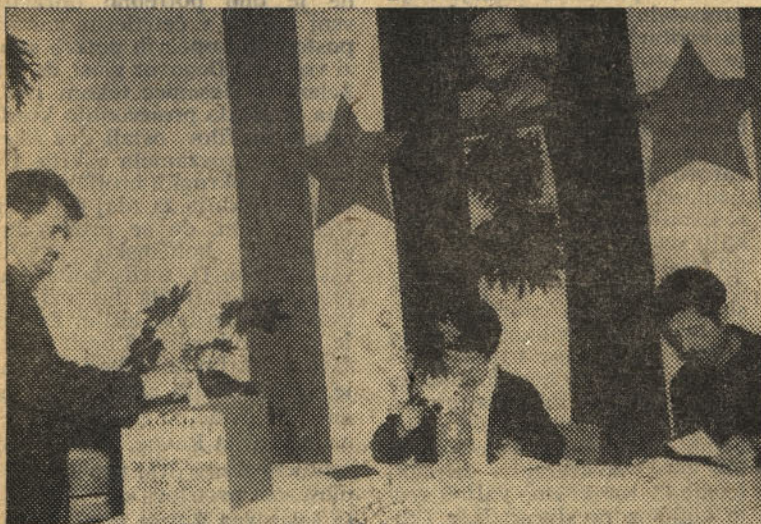
Na 2. redni seji predsednikov sindikalnih podružnic delovnih enot Železarne Štore, ki je bila 10. maja 1967, so prisotni obravnavali družbeni plan podjetja za leto 1967 in tekočo problematiko.

Poudarili so, da je skrb vseh funkcionarjev sindikata v delovnih enotah, da organizirajo čim širše sodelovanje pri obravnavanju družbenega plana. Pri tem je treba pritegniti tudi strokovne službe, ki bodo na sejah podajale ustrezna tolmačenja. Nujno potrebno je, da se na seje delavskih svetov enot vabijo tudi predstavniki sindikalnih podružnic, tako, da bi družbeni plan čim bolj približali vsakemu posameznemu članu naše delovne skupnosti.

Na omenjenem sestanku je bilo med drugim govora tudi o nedavnih volitvah v zbor delovne skupnosti skupščine občine Celje. Navzoči so ugotovili, da so bile te volitve dosti slabše izvedene kot volitve organov sa-

moupravljanja, čeprav je bilo tokrat mnogo volilnih upravičencev. Volišča niso bila zadovoljivo okrašena, pa tudi udeležba je bila slabša. Navzoči so ugotovili, da niso upravičeni prigovori, da volilci niso bili pravočasno obveščeni, saj je v ta namen prišla posebna številka Štorskega informatorja, razen tega po so člani kolektiva prejeli posebna obvestila občinskega sindikalnega sveta Celje.

Predstavniki sindikalne podružnice tehnične kontrole in razvojnega oddelka so na omenjenem sestanku želeli pojasniti, ali sindikalne podružnice enot že lahko koristijo sredstva za izlete oziroma ekskurzije. Pojasnjeno je bilo, da zaenkrat še ni na razpolago finančnih sredstev, ker sindikalna organizacija še ni prejela planirane dotacije od podjetja in je odvisna zgolj od lastnih sredstev iz sindikalne članarine. Izjemoma bodo posamezni obrati že lahko izvedli predvideni izlet.

V šamotarni so lepo uredili volišče

Marjan Belej

Nov devizni režim na začetku leta je na široko odprl vrata med ostalim tudi uvozu sivega surovega železa. To surovino je namreč možno uvažati iz klirinških držav povsem svobodno, iz konvertibilnih (zapadnih) pa

TRŽIŠČE SIVEGA SUROVEGA

Zborovanje ZROP

(Nadaljevanje s 5. strani)

Rezervni kader si to znanje pridobiva na strokovnih predavanjih in v literaturi, posebno iz vojaškega informatorja. Poleg rednih mesečnih predavanj je odbor organiziral in izvedel svoj lastni program. V ta program so bile vključene veščine v streljanju in orientacijskem pohodu.

V oktobru mesecu so organizirali izlet na Pohorje z ogledom kraja, kjer je padel Pohorski bataljon. Člani so uspešno nastopili tudi v tekmovanjih in na pohodu ob žici okupirane Ljubljane. Iz poročil je razvidno, da so v celoti izvedli ves program, ki so si ga zadali.

Po poročilih predsednika, blaginika in nadzornega odbora je bila zelo živahna diskusija. Diskutanti so nakazali potrebo po predavanjih, v katerih bi bilo zajeto še več novosti iz vo-

praktično tudi svobodno. Edini pogoj za uvoz iz konvertibilnih področij je namreč, da podjetje predhodno odkupi ali potroši dodeljena mu klirinška devizna sredstva znotraj tega režima (LBO).

jaških veščin in vojne opreme naše armade in dosežkov drugih armad. Posebno zanimivo bi bilo predavanje o dosežkih v vietnamskem boju, na drugi strani pa način borbe partizanov. Veliko pripomb je bilo tudi na račun napredovanj v višji čin, predvsem podoficirjev. Člani, ki so sodelovali na občnem zboru, niso bili zadovoljni z udeležbo na predavanjih in so zahtevali, da je potrebno odnos nekaterih članov od tega vprašanja ostreje obravnavati, za kar naj poskrbijo višji forumi.

Na kraju so izvoli nov 11-članski odbor, ki ga ponovno vodi tov. Černak in tričlanski nadzorni odbor. Tako kot v pretekli mandatni dobi, so si zadali nalogo, da bodo poleg rednih predavanj izvedli še svoj program in skušali povečati udeležbo na predavanjih.

KF

Livarne širom države, ko so po reformi smele popraviti svoje cene odlitkov navzgor le za 5 % (mi pa grodelj za ca. 58 %), so to sprostitev dočakale že s polnimi depoi uvoženega grodlja, pretežno iz vzhoda, saj je znašal uvoz v letu 1966 kar 104.000 ton. Celotne potrebe livarn izven železarn pa se cenijo na približno 171.000 ton sivega grodlja. Računajoč prehodno zalogo z januarjem 1967 na 4 do 5 mesecev, lahko trdimo, da so skupaj z letošnjim nameranim uvozom potrebe livarn praktično pokrite. Tolikšen pritisk na uvoz je razumljiv, če vemo, da so cene fcco domača (jugosl.) livarna znašale za uvoženo sivo železo 70 do 75 din/kg (za belo 68 din/kg), medtem ko znaša povprečna prodajna cena domačih železarn 101 do 104 din/kg fcco prodajalec za najpogostejšo kvaliteto s silicijem med 2 in 3 %. Najlažji ukrep za premaganje težav, katere so za livarne začele z gospodarsko reformo je bil torej znižanje cene surovini, deviz za nakup na vzhodu pa je bilo itak dovolj. Na drugi strani je potrebno upoštevati dejstvo, da se morajo naše livarne vse bolj prebijati na inozemske trge in da za tolikšno množico livarn (vseh je okrog 340) ni dovolj dela za domače potrebe, skratka, močna medsebojna konkurenca močno

pritiska na prodajne cene ulitkov. Za primerjavo navajam cene, po katerih kupujejo inozemski potrošniki sivo železo:

Nemčija — 74 do 76 din/kg;
Italija — 72 do 75 din/kg;
Francija — 79 do 82 din/kg;
Belgija — ca. 76 din/kg itd.

Posledice takšnega stanja lahko strnemo v sledečo oceno situacije:

— plasman sivega grodlja je otežkočen zaradi upadanja proizvodnje odlitkov, odnosno zmanjšanja potrošnje;

— zaloge sivega grodlja, ki so v livarnah velike, so posledica pretiranega uvoza v letu 1966 zaradi koriščenja nizkih cen, a v blagovnih listah za letos je predviden nadaljnji uvoz ca. 50.000 ton;

— prodaja domačega grodlja je tudi za naprej problematična zaradi naših znatno višjih cen od uvoznih.

Zaradi takšnega stanja sta železarna Ilijaš in Sisak že omejili svojo proizvodnjo, medtem ko je železarna Skopje prisiljena zmanjšati svojo poizkusno proizvodnjo, ali pa jo usmeriti v izvoz. Izgledi za prodajo celotne razpoložljive količine grodlja, so zelo majhni, saj Sisak, Ilijaš in Skopje nimajo večjih fiksnih pogodb s kupci. Štore pa je od predvidenih 7.000 ton proizvodnje uspelo zaključiti za prodajo okrog 80 %. Pro-

M. Belej

Sodelovanje med slovenskimi železarnami na področju prodaje in nakupa

Naš list je že poročal o rezultatih razgovorov med predstavniki slovenskih železarn Jesenic, Raven in Štor v pogledu vsklajevanja ter sodelovanja na področju skupnih raziskav izmenjave tehnoloških izkušenj, koncentracije sredstev in notranje zakonodaje. V naslednjem želimo seznaniti bralce s tistim delom sodelovanja, ki že sedaj najkonkretnije vpliva na našo poslovno politiko, in sicer, delitev programa dela in racionalna skupna nabava surovin.

Razvoj naše črne metalurgije je v novih pogojih gospodarjenja lahko uspešnejši le z delitvijo dela in kooperacijo med podjetji ter skupnim organiziranim nastopom na tržišču. Zavedajoč se prednosti takšnega medsebojnega sodelovanja so vse tri železarne menile, da je potrebno med drugim čimprej pristopiti k sodelovanju na področju prodaje in ga razviti do te stopnje, da bo zagotavljalo sestavo najbolj racionalnih programov proizvodnje z najugod-

nejšim ekonomskim učinkom za vse tri železarne. Ker vsklajevanje prodajne politike z razmerljivo proizvodnih programov pomeni poseganje v neposredni ekonomski rezultat vsake železarne, je bilo potrebno k reševanju vprašanja pristopiti premišljeno in postopoma. Skupno za vse slovenske železarne je namreč, da na področju proizvodnje palčastega jekla delajo približno isti program profilov, tj. okrogle, ploščate, šestoglate, kvadratne oblike in ker se vsaka zase bori za kupca, se naročila drobijo, zaradi česar je tudi izkupiček slabši. Z vprašanjem delitve dela je torej ozko povezan problem medsebojne konkurence, katero bi bilo potrebno čimprej izključiti, saj vse močneje vpliva na finančno uspešnost posameznega podjetja, spričo uvajanja svobodnih oblik trgovanja v naše gospodarstvo. Vsem naštetim idejam, ki naj doprinejo k najbolj uspešnem slovenske črne metalurgije, sprejetimi v drugi polo-

vici lanskega leta, so že sledile konkretne akcije s področja posameznih služb.

Tako smo prišli že do prvih rezultatov sodelovanja na obravnavanem področju s koordiniranim delom tehničnih direktorjev, prodajnih služb in priprav proizvodnje. Zvrstilo se je sedem sestankov, iz katerih povzemamo za nas najinteresnejše dogovore.

1. Po vprašanju vsklajevanja proizvodnje slovenskih železarn za enotnejšo prodajno politiko je ugotovljeno, da obstajajo stične točke pri naslednjih izdelkih: valjani profili, vlečeno, brušeno in luščeno jeklo, vlečna žica, jeklolitina, siva litina, surovo železo ter šamot. S ciljem, da se zagotovi postopnost reševanja posameznih vprašanj, kajti večino proizvodnje ni možno preusmeriti naenkrat, je bilo dogovorjeno, da se prodajne službe sestajajo enkrat mesečno in ob teh prilikah rešujejo konkretne primere s tržišča. Na teh sestankih so bile dogovorjene že številne medsebojne zamenjave sprejetih naročil v različnih dimenzijah, tako da so bili kupci postreženi v željenih terminih, mi pa smo valjali večje količine po dimenzijah skupaj, kar vsekakor predstavlja prihranek.

2. Pri valjarskih profilih smo

vsak mesec na tekočem, kakšen je program sosedne železarne, medsebojno se obveščamo o situaciji na tržišču, interesantnih potrebah, dolžnikih itd., o vsem kar pripomore k boljšemu obvladavanju prodajne problematike. Doslej so vse tri železarne proizvajale okrogle in kvadratne profile, kar spričo razmeroma majhnih potreb predstavlja odvečno menjanje valjev. Valjanje še tako neracionalne količine je bilo potrebno opraviti vsaj enkrat v četrletju, zaradi postopnih kupčevih potreb skozi vse leto. Dogovor glasi, da bo železarna Jesenice tekom 1967. leta opuščala proizvodnjo kvadratnih profilov, ostali dve železarni pa prevzameta oskrbo trga. Glede okroglih profilov ostane proizvodnja za zdaj pri vseh treh, s tem, da se proizvodni programi količinsko spriti vsklajujejo, tj. medsebojno zamenjujejo naročila dimenzij, ki vsakomur najbolj ležijo. Znano je, da smo imeli v Štorah že težave z oskrbo kovaške industrije, zaradi čestih reklamacij, sedaj je v principu zanje zadolžena železarna Ravne. Nastopil je problem razmejitev proizvodnje ploščatih profilov, ker jih delata železarna Ravne in Štor zaradi proizvodnje vzmetnih jekel, železarna Jesenice pa za potrebe proizvajalcev od ter last-

ŽELEZA

izvodnja sivega železa iz prednjega razloga v zadnjih dveh letih pri nas upada in je znašala v letu 1965 174.206 ton, v letu 1966 157.456 ton, medtem ko je za letos predvidenih samo še ca. 135.000 ton.

Prizadete železarnе smo spričo nastale situacije začele s skupnimi ukrepi v okviru UZZ že lansko leto in sicer v več smereh:

Poizkušali smo predvsem preko združenja livarn najti sporazum z livarnami glede celotne oskrbe in cen, preko raznih organov oblasti se je ukazalo na nekoordiniran uvoz, na nesorazmerno nizke — dampinške cene, celo preko skupščin. Podvzetih je bilo niz komercialnih akcij, med ostalim sporazumno znižanje cene, poizkus, da bi železarnе vršile uvoz za potrebe livarn in slično. Najefikasniji ukrep, ki je vsaj deloma zagotovil plasnam in preprečil že občutno kopičenje zalog grodlja v železarnah je bil seveda približanje cene inozemskemu nivoju. Novo postavljeni cenik se je opiral na inozemske domicilne cene, tj. tiste, ki jih plačujejo tuje livarne na svojem tržišču, kajti izvozne cene za našega kupca so nižje zaradi stimulacije, ki jo nudi država izvoznik. Nova, znižana prodajna cena znaša za belo železo 80 din/kg (prej 81 do 86 din/kg), za sivo železo pa ca. 85 din/kg (prej 101 do 104 din/kg). Dogovarjanje

o cenah je kaj hitro pokazalo na bistveno razliko v možnostih za znižanje cene med Siskom in Varešem ter Ilijašem in Štorami. Prva dva proizvajalca imata klasične visoke peči in je njuna lastna cena nižja od TH peči, zaradi česar je Sisak tudi lahko močneje znižal svoje prodajne cene. Da bi zagotovili polno zasedenost našega obrata, smo bili prisiljeni prilagoditi se cenam večjih proizvajalcev. Kar zadeva našo železarno, smo v toliko neugodnejšem položaju zaradi kampanjske proizvodnje sivega železa, dočim ostali proizvajalci lahko oskrbujejo svoje potrošnike kontinuirano, kot to kupci zahtevajo. V tem je tudi razlog, da moramo pri prodaji sivega železa ali držati zalogo za kupca tudi za čas, ko sivega železa ne delamo, ali pa doseči z njim sporazum za takojšnjo odpremo, fakturiranje blaga pa izvršiti šele kasneje, ko zapade rok. Poleg znižanja cen smo torej še dodatno obremenjeni z vezavo finančnih sredstev za zalogo.

Kratek zaključek analize trenutnega stanja tržišča grodlja je takšen, da zaradi permanentne zunanje konkurence ne moremo računati na ugodnejše pogoje plasmana za bodoče in da moramo računico zase izkati v racionalizaciji ter pocenitvi proizvodnje in ne nazadnje v specializaciji na ožji asortiman.

M. Belej

IZ DELA MLADIH

Dne 25. 4. 1967 je bila 6. redna seja TK ZMS Železarnе Štore, na kateri so člani komiteja razpravljali o predvidenih stroških mladinske organizacije za poslovno leto 1967.

Predvideni stroški so naslednji:

	N-din
1. Poučne ekskurzije	800,00
2. Pisarniške potrebščine	150,00
3. PTT stroški	200,00
4. Časopisi in revije	250,00
5. Občni zbori, seminarji, itd.	1.500,00
6. Kulturno-prosvetna dejavnost	800,00
7. Praznovanje dneva mladosti	1.200,00
8. Rekreativna	1.000,00

9. Izredna pomoč članom (vojska, bolniki)	800,00
10. Troboj	5.000,00
11. Izlet	2.500,00
12. Nepredvideni izdatki	800,00
Skupaj:	15.000,00

Nadalje so člani TK ZMS razpravljali o predlogu podjetja Centrozap, Katovice, v katerem so poljski mladinci izrazili željo, da bi letos zopet prišlo do zamenjave naših mladincev z njihovimi. Na sestanku so se dogovorili, da letos ne bo mogoče sodelovati pri omenjeni zamenjavi.

Prisotni so sklenili, da bo ena naslednjih sej, ki mora biti razširjena, posvečena resoluciji Zveze komunistov in kriterijem za vstop mladih v ZK. — PL —

OBVESTILO

V okviru sodelovanja slovenskih železarn je prišlo do dogovora o skupnem izdajanju »Biltena tehnične dokumentacije«. Bilten bo izhajal mesečno in bo vseboval kratke izvlečke važnejših člankov iz strokovnih revij, ki jih naročajo knjižnice treh železarn in Metalurški inštitut v Ljubljani.

Bilten bodo dobivali vsi člani DIT-a v železarni, vsi delovodje in vsi sektorji železarnе. V kolikor bi pri razdeljevanju kakšen interesent izpadel, naj sporoči svojo željo v strokovno tehnično knjižnico Železarnе Štore.

Strokovno tehnična knjižnica

negajeklovleka. Izkazalo se je za najrentabilnejše, da železarnа Jesenice to proizvodnjo opusti, železarnа Štore pa prevzame njihovo letno potrebo za jeklovlek ca. 800 ton. Vzmetno jeklo bi bilo prav tako najrentabilnejše v perspektivi delati samo v Štorah s tem, da bi oskrbovali vzmetarno na Ravnah mi z vsemi valjanimi profili in bi tako naša specializacija na vzmeti prišla do polne veljave. Pri plemenitih konstrukcijskih jeklih je razmejitev glede na interes železarn najtežja. Ponuja se več možnosti, kot npr. delitev dela po obliki in dimenzijah, po kvalitetah ali po kupcih. Glede na našo SM peč, ki ima zelo ozke možnosti proizvodnje teh jekel, bi se lahko mi tudi odpravili plemenitimi kvalitetah, če dobimo v zamenjavo celotno proizvodnjo vzmeti. Na Jesenicah je problem težji, kajti posamezne vrste plemenitih konstrukcijskih jekel uporabljajo še za pločevino, trakove, žico in slično. Rešitev tega vprašanja pomeni dejansko tudi delitev dohodka med seboj, zato je trenutno — za prvo fazo najprimerneje težiti za tem, da s skupnim nastopom pred kupci pridobimo čimveč naročil, kajti vse tri železarnе lahko nudijo kompleten asortiman tovrstnih

jekel. Za zdaj se bodo zbrana naročila medsebojno sproti vsklajevala.

Specialne profile, standardne ali po načrtih, so doslej izdelovale vse tri železarnе, čeprav neposredno ni prepletanja istih profilov. V načelu je bil osvojen princip, da je po okretnosti za to proizvodnjo najbolj primerna železarnа Štore in jih bodo Jesenice postopoma opuščale. Doslej smo prevzeli od Jesenic H-železo za embalažo, segmentno, polokroglo in železniške profile, pomagali pa nam bodo še s termično obdelavo profila varovalnega obroča za avtomobilska kolesa. Železarnа Ravne bo iz kvalitetnih razlogov delala samo specialne profile za orodja, pile, nože in slično.

Našteti nekaj izvlečkov iz dosedanjih razgovorov dovolj jasno govori, da smo s skupnimi močmi našli pota, tudi preko navidez nepremostljive zapreke — gospodarske računice, da postopito oblikujemo proizvodne programe vsake od železarn, ki bodo omogočili uspešnejši nastop na tržišču. Na ta način bo v veliki meri odstranjen nered, ki sta ga povzročila predvsem dupliranje proizvodnje enakih profilov in oskrbovanje istih kupcev z več strani.

3. Sive litine zaenkrat ni bilo možno vsklajevati, ker bo naša livarna imela odgovarjajočo kapaciteto šele v letu 1968. Rezultat dosedanjih razgovorov je zasedenost naše livarne kokil. Razgovori so prav tako izkristalizirali skupen interes, da se proizvodnja kokil izplača na enem mestu, npr. v Štorah — vendar samo pod pogojem, da bi dali boljše kvaliteto, oziroma če smo v stanju znižati stroške kokil na tona jekla. V nasprotnem primeru bo težko likvidirati dolgoletno jeseniško proizvodnjo. To pomeni za našo perspektivo proizvodnje skoraj 15.000 ton kokil in nam imperativno nalaga rešitev vprašanja odlivanja kokil direktno s plavža, kot to dela moderna metalurgija. Strojna litina je vezana na rešitev proizvodnje kokil, ker bi s prenehanjem livarne na Jesenicah pridobili vse njihove potrebe po odlitkih za vzdrževanje. Glede valjev sta si obe sosednji železarni enotni, da ima prednost v oskrbi valjarn železarnа Štore.

4. Pri grodlju bosta obe železarni ob enakih komercialnih pogojih kot jih nudijo drugi oskrbovali svoje jeklarne s štorskim železom, možna pa je tudi delna oskrba s šamotom,

predvsem če bi obrat pri nas modernizirali, da bi bil kos zahtevam po kvaliteti in asortimanu.

5. Načrti in sklepi za gospodarnjšim delom vseh treh železarn s tem še niso izčrpani. Tudi nabavne službe so razmotrile možnosti skupnih nabav materialov za čim cenejšo proizvodnjo in z namenom, da se znižajo zaloge, katere znatno vežejo naša finančna sredstva. Razgovori se odvijajo v tej smeri, da se formira skladen nakup in pa skupne zaloge, ter da je nosilec posla za določeno surovino največji potrošnik. Ena od prvih večjih akcij bo poizkus, da se zaloge starega železa prenesejo v domeno »odpadnih« podjetij, s čemer bi pri nas odpadla lastna zaloga. Prav tako je pričakovati, da bo skupen nastop pri nekaterih dobaviteljih doprinesel svoj delež k pocenitvi. Tak je slučaj s koksom, premogom, rudami, mazutom. Pri grodlju je predloženo, da Štore uvede specializacijo proizvodnje, bodisi na sivo, predvsem pa na belo železo, s čemer bo podana možnost, da kontinuirano oskrbujemo eno od jeklarn. V pripravi so ustrezne ekonomske računice, ki bodo pokazale rezultate prihrankov v številkah.

OCENA VARSTVA PRI DELU

KAJ MISLIJO NAŠI SODELAVCI O VARSTVU PRI DELU, ORGANIZACIJI DELA, MEDSEBOJNIH ODNOSIH, KAKO OCENUJEJO SVOJE STROKOVNE VODJE IN KAJ VSE PREDLAGAJO? ODGOVOR NA TO NAM DAJO REZULTATI ANKETE, KI JO JE REDAKCIJA ČASOPISA »ZASTITA RADA«, LANSKO JESSEN BREZPLACNO IZVEDLA V NAŠI ZELEZARNI.

Anketa je zajela del neposrednih proizvajalcev in del tehničnega kadra. Pripravljena je bila na osnovi mikrovzorcev in bi predvidoma morala zajeti 160 anketirancev, to je povprečno po 10 iz vsakega obrata. Število anketiranih naj bi bilo premo sorazmerno s številom zaposlenih v posameznih obratih. Vendar nam ni uspelo ankete v ce-

vprašanja, kar je v povprečju 16 odgovorov na enem anketnem listu. Nekateri so v odgovorih obravnavali več problemov, kot jih je narekovalo vprašanje. Sodelovanje anketirancev se lahko oceni kot zelo aktivno in konstruktivno.

Kaj pravijo naši predstavniki o stanju varstva pri delu:

Vprašanje: »Ali ugotavljate, da je delo na vašem delovnem mestu varno?«

Odgovori: Da 60 %, ne 32 %, 8 % nedoločno.

Skupno torej 40 % anketiranih ni zadovoljno s stanjem varstva na delovnem mestu. Problem varstva je torej zelo aktualen in zasluži vso pozornost iz več razlogov:

1. Delavec, ki ni dovolj zavarovan pred poškodbami in poklicnim obolenjem, se večkrat poškoduje, prekinja delo, s tem se zmanjšuje učinek enote. Pri nezgodah nastaja tudi materialna škoda.

2. Delavec, ki ima občutek, da je pri delu pomanjkljivo zavarovan ali pa, da sploh ni zavarovan, je pri delu manj produktiven, ker mu stalna prisotnost nevarnosti onemogoča koncentracijo pri delu.

3. Nezavarovana delovna mesta, slabi pogoji dela, nered, nečistoča, založenost prehodov in delovnih mest, dajejo slabo sliko obrata in celega podjetja. Vedno izhajamo iz predpostavke, da je tak nered kot je v obratu tudi v vsem drugem, če-

organi upravljanja, šele potem upravni in vodilni organi na višji instanci.

Glede na to, da ima psihološki faktor zelo vpliv na proces dela pri oblikovanju stališč do dela, je nujno temeljito raziskati resnično stanje zavarovanosti delavca in podvzeti potrebne ukrepe, da se nevarni vplivi zmanjšajo na minimum.

To je potrebno tembolj, ker je iz anketnega gradiva razvidno, da naši delovni ljudje zelo dobro poznajo osnovne probleme organizacije in poslovanja. Ničče izmed njih ni vztrajal pri iskanju krivca za določene slabosti, kar je zelo interesantno in pohvalno, temveč so vsi iskali objektivne izvore problemov. To je še dokaz več, da je treba sodelovanje delovnih ljudi vzpodbujati ter izkoristiti predloge in sugestije.

Izredno zanimanje za problematiko varstva pri delu se kaže v številu pripomb in predlogov, ki jih je bilo kar 145.

Drugo vprašanje je bilo: »Kaj bi vi osebno predlagali za izboljšanje varstva pri delu?«

a) Na vašem delovnem mestu	43 predlogov
b) V obratu, kjer delate	52 predlogov
c) V celem podjetju	50 predlogov

Veliko število predlogov za izboljšanje varstva pri delu v obratu in v celem podjetju kaže na močan interes vseh za kompleksno reševanje problemov varstva, kar je že pogojevano s kolektivnim proizvodnim procesom. Takšno kompleksno prikazovanje varstvene problematike je rezultat intenzivnega obravnavanja sedanjega stanja, ki ga anketiranci občutijo pri vsakdanjem delu. To nedvomno vpliva na njihovo razpoloženje pri delu.

Večina anketiranih je predlagala, da se bolj sistematično pospešuje strokovno izobraževanje o varstvu pri delu, kar je preseglo vsa pričakovanja. Ljudje spoznavajo, da brez vsestranskega znanja ni mogoče izvajati učinkovite zaščite. Zaradi težkih delovnih pogojev tehnološkega procesa, ki je že sam povezan z novimi nevarnostmi, je varnostno izobraževanje v železarnstvu še posebno pomembno. V pogojih dela z zastarelo opremo in tehnološkim procesom, se strokovnejši delavci prav gotovo znajo bolje varovati.

Kako so anketirani razvrstili posamezna vprašanja saniranja varstvene problematike v naši železarni, kaže vrstni red po številu glasov.

1. Izobraževanje in varstvo pri delu.
2. Modernizacija proizvodnje, rekonstrukcija in uvajanje nove tehnologije.
3. Zaščita proti škodljivim plinom in prahu ter ventilacija.

4. Osebnih primeri in poučevanje s strani strokovnih vodij v proizvodnji.

5. Boljše izkoriščanje osebnih zaščitnih sredstev.

6. Več skrbi in večja vlaganja v izboljšanje sistema varnosti pri delu.

7. Izboljšanje organizacije dela.

— Temu pravim jaz — imeti srečo!
— Zakaj? Saj imam zaščitno čelado!

8. Več reda v delovnih prostorih.

9. Več čistoče v delovnih prostorih in pri delovnih mestih.

10. Več delovnega prostora in boljša ureditev delovnih prostorov.

11. Večje sodelovanje službe varstva pri delu z ostalimi strokovnimi službami glede skupnega obravnavanja problemov in izvajanja varnostnih ukrepov.

12. Nabavljanje kvalitetnejših in učinkovitejših osebnih zaščitnih sredstev.

13. Ureditve in modernizacija notranjega transporta.

14. Večje sodelovanje strokovnih služb pri organizaciji in tehnologiji proizvodnje.

15. Večja osebna odgovornost vodilnih uslužbencev glede na stanje in izvajanje varstva pri delu.

16. Delavce na delovnih mestih je treba bolj opozarjati na zavzemanje pravih varnostnih ukrepov in strokovnejših delovnih postopkov.

17. Okrepiti je treba kontrolo s strani neposrednih vodij glede zavzemanja varnostnih ukrepov.

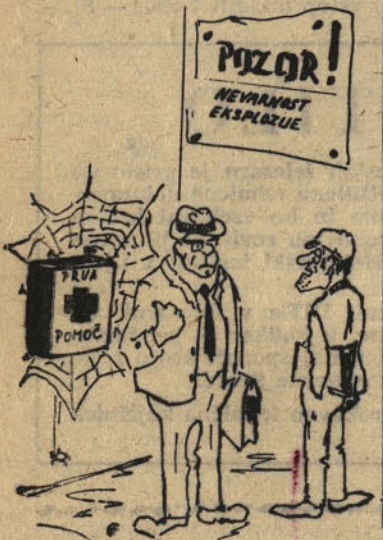
18. Zboljšanje družbene prehrane kot faktor zdravja in delovne sposobnosti.

19. Delavci naj bi bili pri delu bolj pazljivi.

20. Izboljšanje razsvetljave v delovnih prostorih.

21. Izboljšanje odnosov med ljudmi.

(Nadaljevanje na nasled. str)

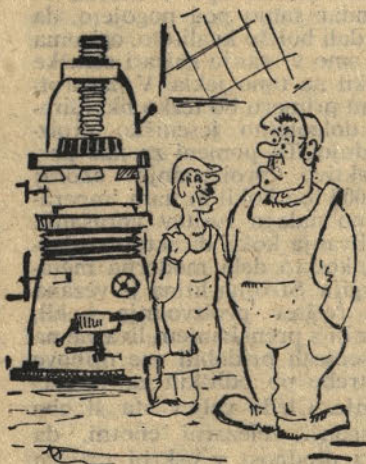
— Vidim, da pri vas ne uporabljate kdo ve kako pogosto »Prvo pomoč«?

— Veste, tisti, ki ima pri nas nesrečo pride tod mimo tako hitro, da nima časa uporabiti prve pomoči!

loti izvesti, ker vsi anketirani niso enako resno vzeli te akcije. Od 160 poslanih anketnih listov so nam jih vrnilo samo 95 izpolnjenih, kar je skoraj samo polovica. Kljub temu pa so se tovariši, ki so anketne liste izpolnili, dobro potrudili in dali nadpovprečne odgovore. Treba je dati priznanje vsem anketirancem, še posebno tistim, ki so s posebno resnostjo opozarjali na težje probleme ter nazakali rešitve ne samo o zaščiti, temveč tudi o proizvodnji in poslovanju podjetja. Pri tem nihče ni mislil samo o svojih osebnih problemih, temveč so vsi vztrajali na tem, da pripomorejo pri iskanju najboljših rešitev.

To dokazuje, da so v naši delovni organizaciji močne konstruktivne sile, na katere lahko z gotovostjo računamo pri izboljševanju organizacije dela, tehnologije in poslovanja podjetja.

Anketiranci so dali skupno 1.529 odgovorov na postavljena

— Tale stroj je najvarnejši v celem podjetju!

— Zakaj?

— Ker sploh ne dela!

prav za nered v nekem obratu odgovarjajo obratovodstva in

(Nadaljevanje s prejšnje str.)
22. Povečanje prostorov določenih za skladiščenje, da bi se izboljšali pogoji transporta.

23. Podvzemanje sankcij proti kršilcem varnostnih predpisov.

24. Zmanjšanje prepiha, kateremu so ljudje izpostavljeni med delom.

25. Večja strokovnost neposrednih vodij v proizvodnji.

26. Zgraditi je treba nekaj novih sanitarij in jih bolje vzdrževati.

27. Zmanjšanje ropota.

28. Boljše ogrevanje delovnih prostorov.

29. Večje pravice neposrednih vodij v proizvodnji zaradi intervencij proti kršilcem varnostnih predpisov.

30. Izboljšanje nekaterih zaščitnih naprav.

31. Večja angažiranost samoupravnih organov za izboljšanje varstva pri delu.

32. Pravočasna zamenjava izrabljenih osebnih zaščitnih sredstev.

Prikazana problematika in predlogi so utemeljeni ter kažejo kako široko in vsestransko poznajo podjetje večinoma vsi anketirani. Prav tako je zelo interesantno, da so ljudje, govorci o zaščiti, govorili o faktorjih, ki na njo vplivajo in da so med faktorje uvrščali še marsikaj, kar po ozkem tehničnem gledanju nima vpliva na varstvo. To nam potrjuje, da so delovni ljudje v železarni zrelji za sodelovanje pri skupnem reševanju varstvenih vprašanj.

Kakšno je seznanjanje s predpisi?

S temeljnim zakonom o varstvu pri delu je seznanjenih 76,84 %, 15,78 % anketiranih pa ne, ostali so se vzdržali.

Interni pravilnik o varstvu pri delu pozna 89,42 %, 10,52 % anketiranih ga ne pozna.

mo, da na žalost poznavanje predpisov ni tako dobro. Za pravilno ukrepanje je zelo važno, da ljudje poznajo varnostne predpise, čeprav oni ne vsebujejo konkretne varnostne ukre-

— Če želite, lahko preizkusite odlično kakovost naših zaščitnih celad.

pe, vendar nakazujejo principe iz katerih je lahko spoznati značaj ukrepov, pravice in dolžnosti delavcev, kakor tudi obveznosti delovne organizacije, da skrbi za učinkovito varnost.

Ponekod je zaščita zelo zastavljena samo zaradi tega, ker delavci premalo poznajo svoje pravice in ne izvajajo pritiska na upravo in organe samoupravljanja, da bi se izboljšalo varstvo pri delu.

Ali neposredni vodje dajejo dober osebni primer?

V raznih situacijah pri delu v železarnah je osebni primer neposrednih vodij zelo važen faktor varnosti. Če oni dajejo dober osebni primer, jih ostali posnemajo.

Vprašanje: »Ali vaš neposredni vodja daje dober osebni primer, kako se je treba ravnati po varnostnih predpisih, poučuje svoje podrejene o varnosti itd.«

89,47 % anketiranih je odgovorilo z da, 7,36 % ne, ostali so se pa vzdržali. Ta rezultat je treba vzeti z rezervno, ker se nekateri prav gotovo niso hoteli izreči proti svojim predpostavljanim. Na to opozarja tudi seznam vseh pripomb in predlogov v odgovorih na drugo vprašanje (predlogi: 4, 16, 17, 25), kjer so anketirani zahtevali od svojih neposrednih vodij boljši osebni primer, večjo strokovnost, pravočasno opozarjanje ljudi na pravilen način dela, ostrejšo kontrolo itd.

Res je, da tudi dober obratovodja ali mojster včasih greši. Zato zahtevajo od njega večjo strokovnost. Poleg tega on ne ve vsega o sistemu varnosti, ker ga o tem niso poučevali, čeprav bi bilo to nujno potrebno. Ljudje to občutijo v njihovih postopkih, ukazih in navodilih. On pogosto zaradi tega ni nič kriv. Zato je treba vztrajati, da se

neposredni strokovni vodje čim pogosteje poučujejo tudi o varstvu pri delu.

Vprašanje: »Ali bi bila varnost pri delu boljša, če bi jo urejale same ekonomske enote?«

38,94 % jih je odgovorilo z da, 61,05 % ne, ostali so se vzdržali. Zakaj delovni ljudje smatrajo, da je bolje da o problemih, ki jih neposredno pritiskajo, odločajo drugi, ki tega ne poznajo tako dobro?

Odgovor na to nam dajo odgovori na sedmo vprašanje v anketi:

»Ste imeli kdaj in kolikokrat priložnost javno razpravljati o problemih varnosti?«

71,57 % jih je odgovorilo, da so o tem razpravljali, 24,21 % ne, ostali niso odgovorili.

V obdelavi anketiranega materiala je bilo ugotovljeno, da so ravno tisti, ki so že večkrat razpravljali o varnosti, bili proti temu, da bi o varnosti odločale same enote. Odkod to? Odgovor je v naslednjih pripombah. Ne more biti uspešno razpravljanje o varnosti v ekonomski enoti brez polnoveljavnega odločanja, in da odločanje nič

— branje strokovnih knjig in časopisov 43,15 %
— oddaje na radiu 14,15 %

Ti podatki bi utegnili dobro koristiti pri organiziranju izobraževanja. V kolikor se želi doseči popoln uspeh pri izobraževanju, je pred organiziranjem neke akcije treba omogočiti vsaki skupini, da si izbere tisto obliko, ki ji najbolj ustreza.

Kaj mislijo anketirani o časopisih »ZASTITA RADA« in »PREPOROD«?

Vsem anketiranim so bili razdeljeni tudi časopisi »Zaštita rada« in »Preporod«. Prebralo jih je samo 66,31 % anketiranih. Anketiranci so izjavili, da so časopisi dobri, koristni in poučni. Posebno pa so jim všeč naslednje rubrike:

Navodila za reševanje konkretnih primerov 47,61 % — poučni članki 46,03 %; analiza nesreč 61,09 %; rubrika »Bolje sprečiti nego lečiti«, 85,71 % itd. Delovni ljudje iz naše železarne se torej bolj zanimajo za čtivo inštruktivnega značaja, kjer se lahko kaj novega nauče.

Anketirani so dali več interesantnih sugestij, ki jih bo redakcija proučila. Večje število jih je predlagalo, da bi ta dva časopisa tiskali tudi v slovenščini. V zvezi s tem dajejo sledeče pojasnilo:

Casopisa »Zaštita rada« in »Preporod« sta edina strokovna lista v državi, ki se s svojim visokim renomejem brez dotacij vzdržujeta ves čas od ustanovitve. Ker imata splošno jugoslovanski značaj, ju tiskajo v latinici in srbohrvaščini, kjer je največ bralcev s tega jezikovnega področja. Redakcija je svedeča, da je nameravala tiskati ta dva časopisa v slovenščini, vendar je bilo premajhno število naročil, da bi pokrili stroške.

Glede na probleme varstva in plemenitost teh nalog, kakor tudi na njihovo družbeno ekonomsko upravičenost, jezik ne more biti odločujoči faktor, vsaj tako dolgo ne, dokler se ne ustvarijo materialni pogoji, da bi začeli te časopise izdajati tudi v slovenščini.

V zaključku poročila izražajo prepričanje, da bodo naši vodilni organi na vseh nivojih lahko koristno uporabili ta material, ker vsebuje stališča dela zaposlenih, ki predstavljajo cel kolektiv. Anketa je pokazala, da se na varstvo pri delu ne sme gledati samo z enega ožjega stališča, posebno ne samo s tehničnega, še manj tehnokratskega, ker na varstvo vpliva cel niz faktorjev, pri čemer ima tehnični faktor vsekakor važno vlogo.

Za njihovo humano akcijo, ki so jo poleg svojega dela brezplačno izvedli, da bi nam svetovali in pomagali, jim moramo dati polno priznanje in zahvalo. Na njihovo prijateljsko gesto pa bi jim najbolj odgovorili z naročilom več izvodov njihovih zares koristnih časopisov.

— L. F. —

— Ali niti danes, v tem svečanem trenutku, ne moreš opustiti misel na varnostne predpise?

V splošnem anketirani kar dobro poznajo predpise, odnosno vsaj pravijo, da jih poznajo. Dolžnost vsakega zaposlenega je, da pozna potrebne predpise. V praksi pa večkrat ugotavlja-

— Tale gasilna naprava pa je pravcata zaprava denarja. Odkar smo jo kupili, se ne spominjam, da bi jo bili enkrat samkrat uporabili!

ne velja, če ekonomska enota nima materialne osnove za izvajanje odločitev in da obenem odgovarja za izvajanje odločitev. Torej beseda teče o odnosih v okviru samoupravljanja. Ljudje so govorili, predlagali in predlagali, vendar tega odgovorni niso resno jemali, pa so ljudje končno prišli do zaključka, da velja o nečem razpravljati samo takrat, če se lahko o tem tudi odloča. Rešitev je treba iskati na tej liniji.

Vprašanje: »Po kateri obliki izobraževanja bi se želeli strokovno in varnostno izpopolnjevati?«

Nekateri so podčrtali več oblik, rezultat pa je naslednji:

— obiskovanje tečajev in seminarjev 61,05 %
— filmske in TV predstave 61,05 %
— predavanja 57,89 %

Požar v valjarni...

V četrtek, dne 4. 5. 1967 je ob 13.30 uri prišlo do požara v obratu valjarna na področju kanala jermenic predproge in fine proge ter delu območja strojnice. Požar je nastal pod jermenco fine proge, od koder se je razširil po kanalu do pogonske osi predproge in na del strojnice grobe proge. Prvi so nastanek požara opazili valjarji in pričeli gasiti s pomočjo škajke in z ročnimi gasilnimi aparati. Istočasno pa so obvestili gasilsko službo podjetja in merodajne, ki so takoj pričeli z akcijo. Ker se je ogenj zelo hitro širil proti strojnici, je bilo treba poklicati z alarmno sireno tovarniške gasilce in poklicne gasilce iz Celja. Medtem je služba elektroobrata poposkrbela za izklop električnega toka, kar je omogočilo gašenje lesenih delov strojnice tudi z vodo, služba energetskega obrata pa je poskrbela za zaporo plina in za zadostno količino vode v visokem rezervoarju, ki je bila potrebna za gašenje. Gasilci podjetja so odzemaali vodo iz dveh hidrantov, dočim so poklicni gasilci iz Celja, ki so prišli približno 10 minut po danem alarmu, gasili z vodo iz avtocisterne. S skupnimi napori je uspelo, da je bil ogenj pogašen v približno 20 minutah. Požar je imel največji razmah 10 do 15 minut po nastanku in sicer na južni strani kanala, kjer je plamen švigal tudi do strehe hale, nakar je ogenj začel hitro pojemati. Takoj po končanem gašenju so pričele strokovne službe z odstranjevanjem posledic požara tako, da je šel obrat s predprogo in grobo progo ob 16.30 uri ponovno v pogon.

Vzrok nastalega požara ni mogoče povsem točno ugotoviti, vendar se smatra kot najverjetnejši vzrok drsenje jermena, to je trenje med jermenico, jermenom in napenjalno napravo. Ni pa izključeno, da je k temu pripomogla tudi torna elektrika. Obstaja tudi druga možnost, da je brizgnil odpadajoči del vroče škajke.

Po oceni strokovne komisije je bilo skupne škode za 63.178,40 N-din. Od tega samo na uničenem pogonskem jermenu preko 30.000 N-din. Pri gašenju je poleg službujočega oseb-

ja valjarne sodelovalo 21 gasilcev domačega društva, 9 poklicnih gasilcev iz Celja, po nekaj ljudi iz elektroobrata, energetskega obrata in mehanične delavnice. Gasilci domačega društva niso bili v uniformah, ker so na znak alarma prihitali z delovnih mest.

Ostale ugotovitve in problematika.

Primer tega požara je pokazal, da so tako važni objekti kot so strojnice, trafopostaje in podobne naprave, nezadostno zavarovane z gasilnimi sredstvi večjih kapacitet. Manjkajo predvsem baterije CO₂ in Merzerji za prah.

OB PRILIKI POŽARA V VALJARNI, KI JE BIL DNE 4. MAJA 1967, SE V IMENU ŽELEZARNE ŠTORE ZAHVALJUJEM ZA POMOČ PRI GAŠENJU POŽARA GASILCEM ŽELEZARNE ŠTORE, POKLICNIM GASILCEM IZ CELJA, KAKOR TUDI VSEM TISTIM, KI SO KAKORKOLI POMAGALI LOKALIZIRATI POŽAR IN S TEM PRISPEVALI K ZMANJŠANJU NASTALE ŠKODE.

**GLAVNI DIREKTOR
TUGOMER VOGA**

Gašenje požara z malimi ročnimi gasilnimi aparati na CO₂ in na prah v tem primeru ni bilo učinkovito iz naslednjih razlogov:

— ti aparati so uspešni le za gašenje manjših začetnih požarov;

— gašenje s temi aparati je uspešno le iz neposredne bližine — največ 1,5 do 2 metra od legla požara;

— gasilni aparat CO₂ vsebine 3—5 kg se izrazne že v času 15 do 25 sekund;

— ti aparati služijo predvsem za gašenje električnih naprav in lahko-vnetljivih tekočin, niso pa učinkoviti za gašenje lesenih predmetov.

Zgodilo se je tudi, da so posamezniki jemali gasilne aparate, ki so bili pred tem že izpraznjeni, nato pa izjavili, da je aparat prazen. To navajamo v pojasnilo številnim laičnim in neobjektivnim opazovalcem ob požaru.

Obveščanje gasilcev in reševalcev z električno sire-

no ni bilo povsem učinkovito, ker se alarm v nekaterih obratih pri polnem obratovanju ne sliši. Vsled tega bo treba čimprej alarmni sistem primerno urediti. Poklicna gasilska služba v podjetju ni v celoti zasledena s fizično zdravimi osebami, kar v danih pogojih omejuje njeno učinkovitost. Čuvajska služba je sicer uspela prepričati dostop nepoklicanim osebam v podjetje, ni pa bilo poskrbljeno, da bi se iz ogroženega objekta odstranili nepoklicani. Ob tej priliki je prišlo v valjarno veliko število ljudi, ki so zaprli prehode, ovirali akcijo, dajali neumestne izjave in se izpostavljali nepotrebno lastni nevarnosti. Graje vreden in neodgovoren je tudi primer, da so

Iz sosednjih železarn

V železarni Jesenice so v mesecu aprilu realizirali za 186.253 dolarjev izvoza ali 115,8%. Omenjeni izvoz se nanaša na 345 t profilnega jekla, ki so ga izvozili v ZRN, 328 ton debele pločevine, ki je bila odposlana v Italijo in ZRN, 347 ton vlečne žice, ki so jo izvozili v Burmo in Italijo, 120 ton pocinkane žice za Iran in 510 ton žičnikov za ZDA.

Razen tega so v železarni Jesenice odpremili 600 ton elektrod za Sovjetsko zvezo, na Reki in v Koprno pa je še bodeča žica za Kubo in žičniki za ZDA.

V mesecu aprilu so jeseniški železarji uvozili za okrog 300 milijonov S-din blaga, oziroma za 240 tisoč dolarjev po vseh režimih uvoza.

Uvoz in izvoz v železarni Jesenice

Od večjih nabav je omeniti predvsem 1 par ruskih valjev za Bluming, stroj za ravnanje elektronske žice, 600 elektromotorjev za valjarno 2400, 8 komadov kokil iz Italije, kot probno pošiljko.

Razen tega so na Jesenicah zaključili za 515 milijonov S-din, oziroma 412 tisoč din novih poslov, pravijo pa, da bi bila ta vsota dosti večja, če bi bilo z banko rešeno vprašanje vplačil iz sredstev amortizacije. Z ozirom na obstoječo finančno situacijo podjetja na Jesenicah, vidijo malo možnosti za nadaljnja zaključevanja in plačevanja nabav iz uvoza v naslednjih mesecih, kar bo brez dvoma povzročilo velike težave v proizvodnji.

Program treh železarn

Nedavno so skopska, smedevska in zeniška železarna podpisali sporazum o poslovnem sodelovanju. Gre za zelo pomembno integracijsko obliko, ki bi omogočila da bodo posamezne železarne mnogo bolje izkoriščale svoje kapacitete, kot doslej. To jim bo omogočila smotrna delitev dela, ki jo predvideva omenjeni sporazum.

**DOPIŠUJTE V
ŽELEZARJA**

Arzenšek Bogomir:

Mednarodne ekonomske organizacije

(Nadaljevanje)

EGS je osnovalo 6 evropskih držav s podpisom tzv. Rimskega sporazuma 25. marca 1957. leta, in sicer: ZR Nemčija, Francija, Italija, Belgija, Nizozemska in Luxemburg. Sporazum je pričel veljati 1. januarja 1959. leta. Kratice s katerimi se največkrat srečujemo so: slov. EGS ali EES (Evropska ekonomska skupnost), srbohrv. EEZ, francosko CEE, nemško EWG. Zasedimo lahko tudi naziv Mala Evropa ali pa tudi Skupno tržišče.

Program EGS bi naj bil ostvarjen v dvanajstih letih s tremi osnovnimi cilji:

a) vskladitev in povezava poedinih nacionalnih gospodarstev držav članic EGS ter zagotovitev nadaljnega harmoničnega razvoja vsega področja EGS kot celote;

b) zagotovitev stalne gospodarske ekspanzije EGS navzven;

c) učvrstitev stabilnosti in povišanje življenjskega standarda na vsem področju EGS.

Realizacija programa EGS je dejansko največji mednarodni integracijski proces v tem stoletju. Obsega pa industrijsko najrazvitejše države Starega kontinenta. Od tod tudi česti naziv — Mala Evropa. Vplivi in posledice integracijskih procesov v okviru EGS na ostale države niso majhni in predstavljajo velik problem v praksi mednarodnih ekonomskih odnosov.

Carinska unija je osnovni cilj in temelj eventualne bodoče popolne integracije držav članic EGS. Carinska unija bi naj zagotovila povsem prost blagovni promet med članicami. Članice, podpisnice Rimskega sporazuma so bile dolžne zniževati nacionalne carinske stope za industrijske proizvode v odnosu do ostalih držav članic vsako leto po 10 % začenši s 1. januarjem 1959. leta do zaključka tzv. druge etape 31. 12. 1965. V razdobju tretje etape tj. do 31. 12. 1969 pa bi naj bile ukinjene še

je. Kontingenti bi naj bili odpravljani na ta način, da bi članice EGS pretvarjale bilateralne (dvostranske) kontingente med posameznimi članicami v skupne kontingente, ki bi se povečali vsako leto za 20 %. Po preteku 10 let bi moral znašati vsak kontingent najmanj 20 % nacionalne proizvodnje. Izvozne in slične omejitve so morale biti ukinjene že v času I. etape.

EGS nastopa nasproti državam nečlanicam in drugim mednarodnim ekonomsko-integracijskim formacijam GATT, EFTA,

no regulirana in usmerjena, predvsem pa zaščitena pred vsako konkurenco tretjih držav.

Nadalje so še naloge programa: koordinacija socialne politike, liberalizacija gibanja kapitala, delovne sile in prebivalcev nasploh, formiranje skupne investicijske banke, vskladitev nacionalnih pravnih predpisov — v kolikor bo to potrebno za nemoteno faunkcioniranje EGS. Program predvideva tudi povezavo vseh prekomorskih posesti članic z EGS.

Za sprovajanje programa EGS so članice osnovale naslednja skupna telesa:

— Skupščino EGS, v katero volijo nacionalni parlamenti 142 članov po določenem ključu — močnejši-večji več, manjši manj;

— Svet ministrov s 6 člani — od vsake članice po 1 predstavnik;

— 9-člansko Evropsko komisijo, v kateri je lahko tudi več članov iz iste države članice;

— 7-člansko sodišče.

Skupščina sprejema odločbe o važnejših vprašanjih, kontrolira delo Evropske komisije in odobrava budget EGS. Ministrski svet pa koordinira splošno gospodarsko politiko in sprejema odločbe o načelnih vprašanjih. Evropska komisija skrbi za sprovajanje Rimskega sporazuma ter sklepov Skupščine in Ministrskega sveta.

Sedež EGS je v Bruxellesu.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Evropska gospodarska skupnost

preostale carinske stope. Po tem razdobju bi bila trgovina z industrijskimi proizvodi med članicami povsem brez carinskih omejitev.

Znižanja carinskih stop za kmetijske izdelke so bila zaradi specifičnosti nekoliko počasnejša.

Omembe vredno je tudi, da so razširile članice prvo znižanje carinskih stop v višini 10 % tudi na tretje države članice GATT, vendar le za industrijske proizvode in za tiste poljedelske proizvode, ki jih članice uvažajo v okviru kontingentov.

Ukinitev restrikcij tj. ukinitve količinskih omejitev je ozko povezana z rastjo Carinske uni-

SEV) kot celota. Zaradi tega je ena od glavnih nalog članic EGS, da postavijo **skupno carinsko tarifo in politiko** nasproti nečlanicam. Razlike med nacionalnimi carinskimi tarifami in skupno carinsko tarifo v odnosu do tretjih držav odpravljajo postopoma. S 1. januarjem 1970. leta pa bodo ukinjene vse nacionalne carinske tarife in bo v celoti veljavna le skupna carinska tarifa.

Program predvideva tudi skupno politiko v poljedelstvu in prometu, katere cilj je čim večja neodvisnost od tretjih držav, tj. držav nečlanic. To pomeni, da bi naj bila trgovina s kmetijskimi proizvodi pogodbe-

»Podjetje v bodočnosti«

(Mednarodni kongres na Dunaju)

Prve dni aprila letošnjega leta je avstrijski center za produktivnost organiziral na Dunaju mednarodni kongres pod naslovom »Podjetje v bodočnosti«. Predavatelji, odnosno referenti so bili prominentni strokovnjaki iz najrazličnejših držav. Bili so iz ZDA, Kanade, Rusije, Velike Britanije, Švedske, Švice, Francije, Luksemburga, Zahodne Nemčije, Avstrije in celo iz Južne Afrike. Predavanja je poslušalo ca. 500 udeležencev kongresa iz 27 držav. Med temi nas je bilo 30 iz Jugoslavije.

Organizacija je bila izredna. Predavanja so se začela in končala točno ob določenih urah, pa tudi čas za vprašanja in diskusije po posameznih predavanjih je bil točno določen.

Ob prihodu na otvoritev je vsak udeleženec, poleg mape z materialom za kongres, prejel tudi turistični propagandni material z načrtom Dunaja, sezna-

mom in naslovi dunajskih muzejev in drugih kulturnih znamenitosti itd. Vsemu temu sta bili priložni še poimenski vabili za sprejem pri predsedniku republike in sprejem pri županu mesta.

V stranskih prostorih poleg kongresne dvorane je posloval turistični biro, ki je preskrbel — če je kdo želel — karte za gledališče ali kino, rezervacije na vlakih in letalih in dajal druga pojasnila.

Dalje je bil tu še sekretariat kongresa, bife, razstava strokovnih knjig, pa tudi fotograf je slike z otvoritve kongresa prodajal že naslednji dan.

Po pozdravnih besedah predsednika avstrijskega centra za produktivnost, župana mesta Dunaja in zveznega kanclerja, je odprl kongres predsednik republike dr. Jonas, svečano uvodno predavanje pa je imel predsednik avstrijske nacionalne banke Andreas Korp.

Predavanja so bila dopoldne in popoldne. Službena jezika s simultanim prevajanjem sta bila angleščina in nemščina. Teme predavanj so se raztezale na vsa področja, ki morajo biti upoštevana in med seboj vskladjena, če hoče podjetje uspešno poslovati, večati produktivnost in osvajati domača in tuja tržišča.

Iz nekako enotnega okvirja je izstopalo le predavanje prof. dr. Pugačova, direktorja Inštituta za ekonomske raziskave iz Moskve, ki je obrazložil sistem centraliziranega gospodarstva, ki ga ima Rusija. Ravna se po 20-letnem državnem dolgoročnem planu, ki je — po besedah Pugačova — statistično obdelana prognoza, ki se občasno korigira. Celotno planiranje in celotno gospodarjenje sloni absolutno na matematičnih izračunih. Da to delo ne more biti opravljeno drugače kot s pomočjo elektronskih računalnikov, pa je seveda jasno.

Referenti iz zahodnih dežel Evrope, iz Amerike, Kanade in Afrike pa so govorili o metodah vodenja podjetij (tzv. manage-

ment), o metodah za doseganje višje produktivnosti, o važnosti stalnega izobraževanja, personalni politiki, uporabi modernih instrumentov pri odločanju o vodenju poslovne politike, odločanju o vlaganju kapitala in investicijah, raziskavah tržišča in propagandi ter o problemih rastočega podjetja in naraščajoče produktivnosti.

Iz vseh prizadevanj je izzvenelo kot popolnoma samo po sebi razumljivo, da sodobno vodenje in organiziranje podjetja ne more pogrešati uporabe elektronskih strojev (computerjev). Nihče se ne sme zanašati pri svojih odločitvah na osebno intuicijo in izkustvo, temveč so osnova za vse poslovne odločitve le vsestranske in temeljite analize, ki pa jih lahko v potrebno kratem času posredujejo le elektronski računalniki.

Zelo zanimivo je tudi, kako veliko pozornost poklanjajo povsod izobraževanju in to nenehnemu izobraževanju. Neverjetno hitremu tehničnemu in organizacijskemu napredku se morajo v istem tempu prilagajati tudi zaposleni. Zato se morajo

KADROVSKE VESTI — KADROVSKE VESTI — KADROVSKE VESTI — KADROVSKE VESTI — KADROVSKE VESTI — KADROV

Kadrovske vesti

V mesecu aprilu so bile naslednje kadrovske spremembe v našem podjetju.

Novi člani delovne skupnosti

KAČIČNIK Alojz iz Štor, rezkalec v delovni enoti obdelovalnica valjev; LUDVIG Jurij iz Štor, naš štipendist v času študija na VEKS v Mariboru, zaposlen v komercialnem sektorju; BURNIK Dušan, dipl. met. inž., iz Celja se je vrnil iz Indije in je zopet zaposlen v razvojnem oddelku; ŠUHELJ Franc iz Pečovja nad Štorami; KUNDI H Drago iz Lipovca pri Grobelnem; VREČKO Anton iz Dobja pri Planini; ARBAJTER Marinko iz Tinskega — Loka pri Zusmu; SMID Milan iz Dopolja pri Planini; ZVONAR Martin iz Začreta pri Skofji vasi; GRACNAR Roman iz Dobja pri Planini; CENTRIH Štefan iz Vodice pri Šentjurju; VEBER Jakob iz Šentjakoba pri Šentjurju; VERDINAK Stanislav iz Zagrada pri Celju; BEZGOVSEK Ivan iz Kanjuc nad Štorami in PRIVŠEK Karl iz Griž pri Zalcu, delajo vsi kot delavci v delovni enoti valjarna; AŠENBERGER Ivan iz Zabukovice pri Zalcu in KAJZBA Marijan iz Celja, oba po poklicu kovinostругarja, delata v delovni enoti obdelovalnica valjev.

Odšli drugim na delo:

ŠEVO Milan iz delovne enote lavnica; SELSEK Jože iz delov-

valjarna, je odšel po lastni želji; ZAFRAN Ivan, šofer v avtooddelku, je samovoljno zapustil delo; KOŠEC Alojz iz delovne enote jeklarna, je odšel sporazumno s podjetjem.

Zakonsko zvezo so sklenili:

SIMIĆ Milo iz delovne enote jeklarna; HRZENJAK Ivan iz delovne enote mehanična delavnica; GORENJAK Alojz — šofer v avtooddelku; KOMPOLŠEK Karl — električar v delovni enoti elektroobrat; ČAKŠ Jože iz delovne enote valjarna; KOVAČ Marija iz komunalnega oddelka; KOCMAN Stane iz delovne enote elektroplavž; GOLOB Marta iz finančnega sektorja; KRISTAN Mihaela iz delovne enote mehanična delavnica; PLANINSEK Ivan iz delovne enote promet in ROMIH Franc iz delovne enote jeklarna.

Na novi življenjski poti želimo obilo družinske sreče!

Naraščaj v družini so dobili:

KRAJNC Mirko iz delovne enote elektroplavž; LANGERŠEK Franc iz delovne enote livarna sive litine; KAČIČNIK Franc iz delovne enote obdelovalnica valjev; MAŽGON Ernest iz delovne enote mehanična de-

ne enote mehanična delavnica; MLINARIĆ Mihael iz delovne enote jeklarna; DEBELAK Drago iz delovne enote jeklarna; JURKOSEK Janez iz delovne enote jeklarna; HRVATIĆ Jože iz delovne enote valjarna in KOLAR Ivan iz delovne enote livarna valjev.

Cestitamo!

Upokojena sta bila:

ŠMID ANTON, rojen 6. 11. 1924 v Zahenbercu pri Rogatcu, kjer tudi stanuje. V družini se mu je rodilo osem otrok, od tega je eden zaposlen, ostali pa doma. Šest otrok je še šoloobveznih. Ima malo posestva, s čimer je, poleg redne zaposlitve v našem podjetju, preživljal številno družino. Je 70% vojni invalid iz narodnoosvobodilne vojne.

Tovariš Šmid izhaja iz siromašne družine in se je že v rani mladosti moral preživljati z delom na kmetijah premožnejših kmetov. Po vojni je najprej delal v različnih podjetjih, predvsem sezonsko in 19. 4. 1960 je dobil delo najprej v obratu »bentoniti« v Štorah, nato pa v ekspeditu in nazadnje v livarni sive litine, kjer je delal kot »izpraznilnik« kalupov.

Na posledicah invalidnosti in drugih poškodb, ki so močno slabile njegovo zdravstveno stanje, je bil po invalidski komisiji pri KZSZ Celje dne 13. 4. 1967 invalidsko upokojen.

BRUMEC FRANC, rojen 20. 11. 1935 v Dolu pri Celju, sedaj stanuje v Zibiki pri Pristavi.

Tov. Brumec se je prvič zaposlil leta 1953 pri ŠGP »Graditelj« Celje, nato pa še pri treh delodajalcih.

Dne 4. 4. 1958 se je zaposlil v našem podjetju — delovni enoti livarna sive litine kot pomožni delavec. V tej enoti je delal do 15. 2. 1960, ko je bil na lastno željo premeščen v valjarno. Delal je na več delovnih mestih, nazadnje na lažjem kot izdelovalec etiket.

Invalidska komisija ga je ocenila kot invalida I. kategorije in s 5. aprilom 1967 invalidsko upokojila.

OSTALE VESTI

Novi predpisi o otroškem dodatku so v svojih prejemkih prizadeli tudi nekaj članov naše delovne skupnosti. Znano je namreč, da izgubi pravico do otroškega dodatka tisti, ki s svojimi mesečnimi prejemki prekorači cenzus 500 N-dir na družinskega člana. Na tej osnovi je v mesecu aprilu izgubil pravico do dodatka 101 član našega podjetja ali 14% od upravičencev pred tem datumom. Z ozirom na spremenjeno osnovo v prvih mesecih letošnjega leta se bo ta odstotek zmanjšal v naslednjih mesecih.

tudi nenehno izobraževati. Izobraževanje mora omogočiti preobrazbo kadrov, da lahko izvršujejo vedno zahtevnejše naloge in ne predstavljajo zavore intenzivnim korakom tehničnega in organizacijskega razvoja. Kdor noče ali ne more v korak s tehnično in organizacijsko rastjo podjetja pač ne more obstati na delovnem mestu, kjer ni kos nalogam in gre njegova pot, namesto po lestvici napredovanja, navzdol na manj zahtevna dela.

Vendar, kljub ostremu kurzu v pogledu zahtev po prilagajanju novim nalogam, oskrbe delavcem, ki so dolga leta v podjetju, primerna delovnega mesta brez zmanjšanja plač, tudi če se ne morejo več polnovredno vklopiti v zahtevne naloge napredka.

Poudarjeno pa je bilo, da je podjetje tisto, ki je dolžno nuditi vse možnosti specializirane izobraževanja in priučevanja nalogam, ki jih zahteva sodoben napredek. Res je, da je to obsežna in draga investicija, vendar se dobro obrestuje.

Dr. Bütikofer iz Švice je obrazložil sistem ocenjevanja in nagrajevanja v Švici. Podobno kot pri nas se poslužujejo analitične ocene po točkovnem sistemu. Elementi ocene se ravno tako dele na točke za šolsko izobrazbo in prakso, odgovornost, napor in delovne pogoje. Kar pa pri nas ne poznamo, to pa je še individualna ocena, ki se osnovi dodaja ali odvzema (v točkah). Elementi osebne ocene so: logično in hitro mišljenje, samoiniciativa, takt, sposobnost odločanja in — pri nameščencih — znanje jezikov. Najboljši lahko doseže na enakem delovnem mestu 20% več plače kot najslabši. Kdor pri osebni oceni doseže gornjo mejo, je kandidat za napredovanje kdor pa je 10% izpod ocene, po opisu delovnega mesta brez osebnih zahtev, pa kandidat za premestitev na nižje.

Osebne ocene daje letno posebna komisija, v kateri sta tudi kadrovski direktor in predpostavljeni. Za nekatera delovna mesta pa so predvideni tudi letni izpiti s katerimi se ugo-

tavlja kvaliteta dela, znanja in usposobljenosti. Zahteve po kvaliteti se namreč v sodobno organizacijo in sodobnimi metodami dela stopnjujejo mnogo hitreje kot pa sposobnosti prilagajanja.

V podjetju, kjer je dr. Bütikofer kadrovski direktor (Brown-Boveri koncern) je od zaposlenih 2/3 delavcev in 1/3 nameščencev. K nameščencem prištevajo tudi vse delovodje.

Nadvse važno vlogo pripisujejo strokovnjaki iz zahodnih držav, raziskavi in osvajanju tržišča. Zato njihova planiranja, odnosno postavljanje delovnih ciljev, ne sloni na obstoječih kapacitetah, temveč na tržnih analizah in ekonomskih prognozah, dobljenih na osnovi teh analiz ter umetnosti pravilne in uspešne propagande. Tako je npr. dr. Rupert iz Južne Afrike, solastnik in direktor ene največjih tobačnih tovarn na svetu, razložil, kako so celo pri dajanju imen cigaretam, najprej preštudirali psihologijo in posebnosti naroda in dežele, kamor so nameravali tako vrsto

cigaret prodajati in se šele nato odločili za ime, ki bo verjetno privlačevalo. Tudi z večanjem produktivnosti je tesno povezano tržišče, ker povečanje produktivnosti, če ni istočasno zagotovljena pot na trg, lahko postane, namesto dobrobit za podjetje in zaposlene, težko zadovoljivo rešljiv problem.

Vsekakor je bilo v predavanjih še mnogo zanimivega, vendar bi postal članek predolg, če bi hotela ponoviti vse, kar smo več dni poslušali od jutra do večera.

Vsekakor pa je od tega, kar je bilo posredovano na tem mednarodnem kongresu marsikaj nujno in koristno tudi za naše prilike in se bo moralo čimprej uveljaviti tudi v naših podjetjih.

O samem Dunaju bi težko kaj povedala, ker nas je kongres tako angažiral, da kljub turističnemu propagandnemu materialu, ki smo ga prejeli ob prihodu, ni bilo časa za sprehode po mestu in ogleda kulturnih znamenitosti. Š. W.

KADROVSKE VESTI — KADROVSKE VESTI — KADROVSKE VESTI — KADROVSKE VESTI — KADROVSKE VESTI — KADROVSKE VESTI — KADROVSKE VESTI

Socialno zavarovanje

Na osnovi predpisov, ki sta jih sprejela Skupščina KZSZ Celje in delavski svet našega podjetja skladno z zakonskimi določili, so se spremenile pravice, ki jih imamo zavarovanci iz naslova zdravstvenega zavarovanja. Uvedena je participacija zavarovancev pri nekaterih uslugah in spremenjena širina nadomestila osebnega dohodka v času bolezenskega dopusta.

Poleg participacije, ki jo je določila RS za protetična sredstva in podobno, je določeno še:

- za obiska zdravnika na domu 5 N-din
- za prvi pregled pri zdravniku 3 N-din
- za prevoz z rešilnim avtom 10 N-din
- za zdravljenje na recept 2 N-din

Za preglede in zdravljenje alkoholikov za prvih 24 ur 100 %, za ostale dneve pa 50 % stroškov.

Na področju pravice do nadomestila OD (hranarine) je s sprejetimi sklepi KZSZ Celje in DS našega podjetja določeno naslednje:

Vzrok odsotnosti	Odstotek nadomestila na izračunano osnovo za čas odsotnosti z dela		
	za prvih 7 dni	od 8 do 30 dni	nad 30 dni
Bolezen delavca, ki nima predhodnega zavarovanja	60 %	70 %	100 %
Bolezen delavca, ki ima predhodno zavarovanje	70 %	80 %	90 %
Ce je odsotnost zaradi poklicne bolezni: TBC in infekc. bolezni, če je bil cepljen	100 %	100 %	90 %
Ce je vzrok odsotnosti nezgoda na delu ali na poti na ali z dela	100 %	100 %	100 %
Dopust za nego bolnega družinskega člana	70 %	70 %	—

Člen 7. pravilnika našega podjetja še določa, da je član delovne skupnosti upravičen le do 65 % nadomestila osebnega dohodka od prvega do tridesetega dne v naslednjih primerih: če odkloni preventivno zaščito zoper določene bolezni (cepljenje) in če odkloni uporabo zaščitnih sredstev pri delu, v primeru oboletosti zaradi alkoholizma, če je oboletost posledica telesnih poškodb v prepiru oziroma pretepu po lastni krivdi ter če delavec ne upošteva zdravstvenih navodil.

Nadomestilo osebnega dohodka za prvih 30 dni odsotnosti z dela zaradi bolezenskega dopusta gre v breme naše delovne organizacije, za čas nad trideset dni in v primerih, ko se mora zaradi vrste bolezni, bolnika izolirati, gre nadomestilo v breme sklada socialnega zavarovanja. Prav tako bremeni sklad SZ nadomestilo za porodnice od preva dne dalje in sicer 100 % od osnove, če je izpolnjen pogoj predhodnega zavarovanja (devet mesecev delovne dobe brez ali osemnajst mesecev s presledki v dobi dveh let) sicer pa 80 % od osnove.

Kot osnova za nadomestilo služi povprečni mesečni osebni dohodek iz preteklega leta za tiste, ki izpolnjujejo pogoj predhodnega zavarovanja, sicer pa povprečje treh mesecev neposredno pred odsotnostjo z dela zaradi bolezni.

V slučaju nezgode pri delu tudi za tiste, ki sicer ne izpolnjujejo pogojev predhodnega zavarovanja, so nadomestila izenačena z ostalimi zavarovanci, ki izpolnjujejo te pogoje.

Opravičenost do 100 % nadomestila OD v slučaju nezgode pri delu ali na poti ugotavlja služba varnosti pri delu v sodelovanju z vodstvom delavčeve enote. 100 % nadomestilo pripada delavcu samo v primerih, da je upošteval vse varstvene ukrepe, ki so mu bile na razpolago. V nasprotnem primeru ni upravičen do polnega nadomestila za prvih trideset dni odsotnosti z dela.

Vojni in mirnodobni vojaški invalidi imajo pravico do 100 % nadomestila osebnega dohodka, kadar so zaradi bolezni nezmožni za delo in sicer od prvega dne dalje.

Zavarovancem, ki se zaradi bolezni zdravijo v zdravstvenem zavodu, kjer imajo nastanitev in hrano, se po Zveznem predpisu zmanjša nadomestilo OD od navedenega odstotka v slednjih primerih: 40 % če zavarovane nima nobenega družinskega člana, 20 % če ima enega in 10 % če ima dva družinska člana, ki ju preživlja s svojim OD. Za tri ali več družinskih članov se nadomestilo ne zmanjša.

S svojim pravilnikom o nadomestilu osebnega dohodka v primeru odsotnosti z dela do 30 dni zaradi bolezni, katerega je sprejel DS podjetja dne 11. aprila t. l., je le zdravnik Zdravstvene postaje Store pooblaščen da odloča o sprejemu delavca našega podjetja v bolniški stalež. Le v izjemnih primerih, na osnovi utemeljenega poročila drugega zdravnika, potrdi odločitev le-tega o sprejemu v bolniški stalež. Te izjave so le nujni primeri.

Na koncu naj omenimo še, da ima podjetje v tem letu znižan prispevek iz osebnega dohodka za 1 %, da bi s tem krilo stroške nadomestila OD za prvih 30 dni bolezenskega dopusta. Z upoštevanjem določil navedenega pravilnika pri nizkem staležu bolnih nam bodo sredstva zadostovala za kritje stroškov nadomestila in preventivnih ukrepov, ki smo jih dosedaj izvajali. Vsako prekoračitev stroškov sega v maso sredstev za osebne dohodke, vsako znižanje pa povečuje maso za delitev ali za preventivno zdravstvene ukrepe v podjetju.

R. M.

Tečaji...

Z razširitvijo dela obdelovalnice valjev na prostore v novi hali valjarne na področju Store II, je bilo potrebno uposobiti kader te enote za opravljanje z motornimi žerjavi v hali. V ta namen je bil organiziran tečaj za 16 delavcev, kateri delajo na strojih v navedenem prostoru. Zaradi izmenskega dela tečaj poteka v dveh skupinah. Prva je pričela z usposabljanjem 15. in druga 17. aprila tega leta.

Dopisna šola za varnost pri delu (HTV) se prvi dve skupini bližata koncu, vendar ne za vse, ki so obvezni, da uspešno opravijo preizkus znanja s tega pod-

ročja, ker posamezniki niso vzeli zadevo dovolj resno, saj so poslali le nekaj nalog.

V četrtek 11. in petek 12. maja je bilo predavanje po 6. — zadnji temi »Ekonomske pomen nesreč pri delu«. Temu pa sledi povsem zadnji del, tj. izdelava in zagovor seminarske naloge in s tem bo šolanje zaključeno, seveda za tiste, ki so redno in uspešno delali v času šolanja.

10. maja je pričel tečaj za posluževalce TH plina na elektroplavžu, ki se ga je udeležilo 6 kandidatov.

Štipendije...

Trenutno štipendira naše podjetje na visokih in srednjih šolah 25 študentov in dijakov. Strokovne smeri: metalurške 9, strojne 1, elektro 1, kemijska 4,

ekonomska 8, administrativna 1 in medicinska 1. Mesečno uporabimo iz sredstev namenjenih za izobraževanje, za štipendije 4.370 N-din neto.

Zaposlenost...

Po številu zaposlenih je naše podjetje na desetem mestu v rang-listi podjetij vključenih v Združenju jugoslovanskih železarn. Če vzamemo skupno število zaposlenih v vseh podjetjih UJŽ kot 100 %, potem so v številu zaposlenih zastopana

podjetja, kakor sledi: Zenica 25,1 %, Jesenice 13,1 %, Sisak 12,1 %, Nikšić 9,2 %, Vares 7,7 %, Ravne 6,4 %, Smederevo 6,3 %, Ljubija 5,1 %, Ilijaš 5,1 %, Store 4,2 %, Lukovec 4 %, Zemun 1,4 % in Svetozarevo 0,3 %.

Kadrovski sektor

Izletnikovi izleti so res oddih

Dvodnevni izleti pa bodo dili pri IZLETNIKU vrsto zanimivih izletov v razne kraje po domovini in tudi na tuje. Precej izletnikov potuje na Gorenjsko, medtem, ko v tujino največ v Trst in Celovec. Ena skupina je potovala zelo daleč v Holandijo in Francijo.

Krajsi izleti bodo, kakor smo izvedeli, tudi v prihodnje dokaj poceni. Eno-dnevni izlet v Trst bo za 55 N-din, preko Gorice 60 N-din, v Celovec 60 N-din in v Gradec 50 N-din.

Dvodnevni izlet pa bodo predvsem v Benetke za 150 N-din, na Dunaj za 200 N-din in v Budimpešto za enako ceno.

Seveda pa je tudi to res, da so to le okvirne cene in da lahko organizirane skupine izbirajo svojo pot, takrat pa se cena jasno spremeni.

Pa še nekaj smo izvedeli. Pri IZLETNIKU rezervirajo sobe in ležišča kar v 35 krajih ob morju in nekaj tudi v hribih v okviru svojega letnega oddiha.

JUGOSLOVANSKE ŽELEZARNE — NASTANEK, RAZVOJ IN PERSPEKTIVE

Uredništvo Štorskega Železarja je sklenilo uvesti rubriko pod naslovom »Jugoslovanske železarne — razvoj, nastanek in perspektive«, v želji, da bi podrobno seznanili naše bralce s posameznimi železarnami Jugoslavije. V ta namen smo zaprosili uredništva tovarniških glasil jugoslovanskih železarn za kratke sestavke, ki bi obsegali nastanek, predvojni in povojni razvoj ter smernice posameznih jugoslovanskih železarn. Prvo se je naši prošnji odzvalo Uredništvo Koroškega Fužinarja, glasila ravnanskih železarjev, ki nam je poslalo sestavek komercialnega direktorja Železarne Ravne, tovariša Borisa Florjančiča pod naslovom »Prespevek k zgodovini Železarne Ravne«. Uredništvu Koroškega Fužinarja se prav lepo zahvaljujemo.

Uredništvo Štorskega Železarja upa in želi, da bo v teku naslednjega meseca prejelo podobne sestavke tudi od drugih jugoslovanskih železarn, tako, da bo rubrika, ki smo si jo zamislili popolna in, da bo naš bralec do-dobra seznanjen s problematiko na področju jugoslovanskega železarstva.

Boris Florjančič:

Prispevek k zgodovini železarne Ravne

Zgodovina železarne Ravne je v osnovi zgodovina železarskih obratov v Mežiški dolini, ki so bili last grofov Thurnov. Ustanovno letnico teh obratov štejejo tudi za ustanovno letnico sedanje železarne Ravne.

Melchior Putz je prenesel koncesijo za gradnjo dveh talilnih peči v Črno leta 1620. To je tudi ustanovna letnica železarskih obratov v Mežiški dolini. Kmalu nato (29. aprila 1624) je rudnik železne rude in talilne peči kupil grof Hans Ludwig von Thurn. Družina grofov Thurnov je imela v Mežiški dolini več obratov: obrat v Črni v 17. stolet-

ja obrata grofov Thurnov, Mežica in Guštanj, pa sta v istem letu proizvedla 12.223 metrskih stotov železarskih proizvodov v vrednosti 183.000 forintov. Zaposlenih je bilo skupno 88 ljudi. Največji obrat je bil v Guštanju, tj. na Ravnah, kjer so v omenjenem času proizvajali jeklo v talilnih loncih in v pudlovki.

Ko na kratko opisujemo zgodovino naše železarne, moramo omeniti prevaljsko železarno, ki pa je bila izven sklopa Thurnovih obratov. Bila je ne samo največja železarna v Mežiški do-

plavži, pudlovke in valjarne ugasnile svoje peči in ustavile stroje v letu 1898. Tudi Thurnovi obrati niso vsi ostali pri življenju. Skozi krizo v 19. stoletju se je prerinila samo jeklarna na Ravnah.

Pa se vrnimo k zgodovini naše železarne, ki je edina prebrodila vse krize, 18., 19. in 20. stoletja ter se obdržala vse do današnjih dni.

Prvo Siemens-Martinovo peč z vložkom 5t so postavili leta 1881, drugo, v zložkom 7t, pa nekaj let kasneje. Razen tega je železarna imela 4 peči s talilnimi lonci. Pri vsaki peči je bilo po 21 talilnih loncev. Te peči so opustili leta 1928. V jeklarni je bilo 5 pudlovk. Zadnja med njimi je prenehala obratovati leta 1943. Sedaj je razstavljena v Delavskem muzeju na Ravnah.

Med vojnim obdobjem (1941 do 1945) je propadlo mnogo arhivskega gradiva, zato sem moral podatke iskati pri še živelih pudlarjih in valjalcih — torej ustnem izročilu.

Livarno sive litine so postavili že v 19. stoletju, vendar točnega datuma v dokumentih nismo mogli zaslediti. V letu 1926 so livarno za sivo litino predelali za temprno litino. Izdelovali so puše in matice za vozne osi. Imeli so kupolko s premerom 400 mm in drugo s premerom 600 mm ter s predpečico. Za tempranje so imeli globin-

sko plinsko peč. Tempranje je trajalo 7 dni.

V letih 1933/34 so postavili Bessemerjev livarski konvertor z zmogljivostjo 900 kg tekočega železa. V kupolki so talili surovo železo, ki so ga potem izpihali v konvertorju. Dobljeno jeklo so ulivali v forme. To leto je tudi rojstno leto livarne jekla, ker so dotlej na Ravnah ulivali le sivo in temprno litino. Prvi livarski mojster v livarni jekla je bil Adolf Hanuš senior, ki je dal v obrat tudi konvertor. Siva livarna je prenehala obratovati v letu 1951. Tako je ostala na Ravnah le livarna jekla.

Na žalost imamo zelo malo avtentičnih podatkov o proizvodnji jekla in litine v prejšnjih stoletjih. Sodimo, da začetna proizvodnja leta 1620 ni mogla biti večja od nekaj desetlin ton železarskih izdelkov letno. Zatem se je stopnjevala na nekaj sto ton letno in podatek iz leta 1878 kaže proizvodnjo 983 ton jekla v tem letu, leta 1966 pa bo znašala že 100.000 ton letno. Podobno je rasla tudi proizvodnja jeklenih ulitkov in dosegla 1965. leta 10.000 ton letno.

Toliko na kratko o davni zgodovini. Zadnja desetletja pa so bila odločilna za propad ali vzpon naše železarne.

Prihodnjič: Razvoj in perspektive Železarne Ravne

Kaj bomo gledali v gledališču

Dne 25. 5. 1967, to je danes zvečer, bo ob 18. uri v Kulturnem domu Železarne Store predstava T. M. Plautušove komedije DVOJČKA, v izvedbi slovenskega ljudskega gledališča iz Celja. Mislimo, da ob tej priliki ne bo napak, če spregovorimo nekaj besed o tem delu.

Lahko rečemo, da bomo v Storah videli to komedijo 2.200 let po njenem nastanku. To je komedija iz starorimske kulturne dediščine. O pisatelju Plautušu vemo bore malo, rodil se je okoli leta 251 pred našim štetjem v Umbriji, umrl pa leta 184. Napisal je 130 komedij, ohranilo pa se nam jih je le 21.

Rimsko gledališče je nastalo pod neposrednim vplivom grške kulture. Vpliv podjarmljenih, toda duhovno bogatejših Grkov, je bil tako velik, da je skoraj povsem zadušil lastno ustvarjalno umetniško moč Rimljanov, ki so se skozi šest stoletij samo bojevali in so le malo mislili na kulturo in njene pridobitve. Tudi Plautuš se je naslonil na grka Menandra, vendar je bil ustvarjalno dovolj samonikelj, da je premagal golo posnemanje. Plautuš odlikuje živa ljudska govornica

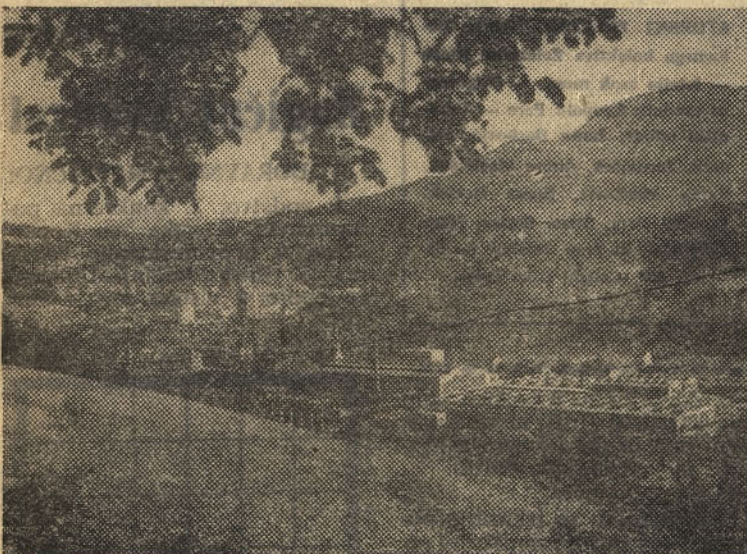
in smisel za burkaštvo, ki ni nikdar ceneno. Poglavitni vir komičnosti mu je beseda in situacija, s katero nenehno preseneča in poganja dejanja v komični zaplet in razplet.

Danes kajpak ni mogoče antična dela izvajati v duhu takratnega časa, saj bi nam historizacija tako delo napravila prej nerazumljivo kot dostopno. Razumljivo je namreč, da so pred dvatisoč leti poznali drugačen smeh, kot ga poznamo danes. Zato bo v izvedbi Dvojčkov opaziti, da se je režiser izognil nekaterim takrat aktualnim ostem, ki so zanimive le za zgodovinarje, nam pa bolj malo povedo. Režiser je ostal veren avtorju s tem, ko se je odločil za stilizirano historičnost, ki ne izključuje klasične predstave o literaturi ter življenju Starih Rimljanov.

Komedijo je zrežiral Marjan Belina, gost iz Ljubljane. Čeprav je po rodu Celjan, se tokrat šele prvič srečujemo z njim na našem odru.

Predstava bo zanimiva, zato si jo v čimvečjem številu ogledamo.

— PL

Pogled na železarno Ravne

ju, obrat v Guštanju, tj. na sedanjih Ravnah, in obrat v Mežici v 18. stoletju.

Leta 1878 je znašala proizvodnja železarskih izdelkov v Črni 2.385 metrskih stotov. Imeli so zaposlenih 24 ljudi. Oba največ-

lini, temveč tudi med največjimi v tedanji Avstriji. Zaradi pomanjkanja železne rude in koks, ki ga je morala kupovati, pa je postal njen gospodarski položaj nevzdržen ter so njeni

ŠAH

OBČINSKO SINDIKALNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

Dne 11. aprila se je v Celju pričelo sindikalno moštveno tekmovanje celjskih podjetij in ustanov. Prijavilo se je skupno 11 ekip. Igrali so na šestih deskah, na pol ure in na pad zastavice. Kot absoluten favorit je veljalo moštvo Ingrada, ki se je lani na republiškem sindikalnem prvenstvu borilo za eno od najvišjih mest.

Turnir je bil končan dne 28. 4. 1967. Prvo mesto je sicer zasedlo moštvo Ingrada, vendar je moštvo Železarne Štore doseglo isto število točk, tj. 50 in pol. Ingradu je pripadlo prvo mesto, ker ni izgubil nobenega srečanja. Tretje je bilo moštvo Cinkarne s 46 in pol točkami.

Razen zanimive borbe za prva tri mesta med Ingradom, Železarno Štore in Cinkarno, žele-

zarveseljivo tudi to, da so moštva nekaterih ostalih podjetij precej napredovala in dosegla v srečanjih s prvoplasiranimi moštvi nepričakovano dobre rezultate.

Končni vrstni red je bil naslednji:

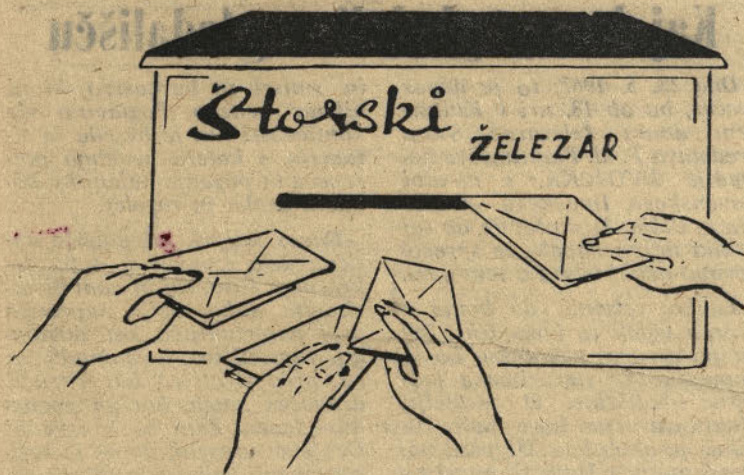
	točke
1. Ingrad	50,5
2. Žel. Štore	50,5
3. Cinkarna	46,5
4. EMO	41,0
5. Klima	37,0
6. ŽTP Celje	36,0
7. Libela	35,5
8. Kovinotehna	34,0
9. Aero	30,5
10. Zlatarna	21,5
11. LIK Savinja	11,0
12. Tkanina	2,0
	N. B.

ŠAH V ŽELEZARNI

Šahovska sekcija DPD »Svoboda« v Štorah je pričela januarja meseca s turnirjem za prvenstvo sekcije za l. 1967. Za turnir se je prijavilo manjše število igralcev kot prejšnja leta, tj. 12, turnir pa jih je končalo samo 11, ker je eden odstopil. Turnir je bil dvokrožen,

igralo se je na pol ure in padec zastavice. Prvih šest mest so zasedli naslednji igralci:

1. Karel Janežič	19 točk
2. ing. B. Nečemar	17 točk
3. Mirko Arzenšek	14,5 točk
4. Ferdo Gajšek	11 točk
5. Štefan Arzenšek	10,5 točk
6. Jože Možgon	9,5 točke

Iz Paračina se nam oglašča naš sodelavec tovariš Toni OZEK, V. P. 4648/2, ki je tam na odslužitvi kadrovskega roka. Lepo se zahvaljuje za redno prejemanje Štorskega Železarja, ki ga skrbno prebira. Pravi, da ga najbolj zanimajo novice o športu in napredku kolektiva železarne. Vsem sodelavcem želi veliko uspehov pri prodaji izdelkov. Svojim sodelavcem iz elektroobrata pa želi, da bi imeli čimmanj popravil pri elektriki. O svojih občutkih v vojaški suknji pa pravi: »Včasih je lepo, včasih pa moramo tudi kakšno grenko pogoltniti.«

Iz Petrinje nam piše Žerjav Milan, V. P. 9080/16, ki pravi, da se je pri vojakih dobro znašel. Zelo neugodno je vplivala nanj vest o požaru v valjarni. Upa in želi, da požar ni napravil večje škode in daljšega zastoja. Vsem članom kolektiva pošilja mnogo pozdravov.

Piše nam Praternar Milan iz V. P. 4450/34 Varaždin.

Vse sodelavce prav lepo pozdravlja in se zahvaljuje za redno pošiljanje Železarja.

OB DNEVU MLADOSTI

V počastitev dneva mladosti in 75. rojstnega dne predsednika republike je bila v Štorah vrsta prireditev in sicer:

18. 5. in 19. 5. 1967

Medobratno namiznoteniško tekmovanje. Medobratno tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško.

20. 5. 1967

Kegljaški pokalni turnir s pričetkom ob 16. uri:

Nastopajoče ekipe:

Aero — Celje, Kovinotehna — Celje, Olimp — Celje, Ingrad — Celje, Invalid — Celje, Partizan Kovinar — Štore.

20. 5. 1967

Pionirski nogometni turnir s pričetkom ob 15.30

Nastopajoče ekipe:

NK — Celje, NK — Olimp, NK — Kladivar, Partizan Kovinar Štore.

21. 5. 1967

Masovni kolesarski pohod — start ob 7. uri na stadionu na Lipi. Po pohodu ocenjevalna vožnja.

24. in 25. 5. 1967

Prvenstvo v namiznem tenisu za vse oddelke v klubski sobi na Lipi.

25. 5. 1967

Sportno srečanje učencev Rudarskega šolskega centra Velenje in SIKC Štore.

STORSKI ŽELEZAR, Glasilo delovnega kolektiva Železarne Štore — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Leopold Perc — Uredniški odbor: Janez Barborič, Friderik Jernejšek, Anton Mackošek, Rajko Markovič, Stane Ocvirk, Leopold Perc, Stane Sotler, Niko Zakonjšek in Ivan Zmahar — Tiska GP »Celjski tisk« Celje.

Iz Zdravilišča Topolšica nam piše KOKLIČ Jurij, ki se Sindikalni podružnici iskreno zahvaljuje za prvomajsko darilo.

Prav tako se za izkazano pozornost zahvaljuje sindikalni organizaciji Železarne Štore tovariš Jernejšek Friderik.

Tovariš Glavač Ivan iz komercialnega oddelka se nam oglašča iz Ljubljane.

Za delavski praznik 1. maj želi celotnemu kolektivu veliko delovnih uspehov ter zadovoljstva.

FILMI V ŠTORAH

3. — 4. 6. 1967

»KLIC TROBENTE« ameriški barvni SCP film — vestern

10. — 11. 6. 1967

»ZAKLAD V LONDONSKEM STOLPU« nemško-angl. kriminalni film

17. — 18. 6. 1967

»SAMBA« špansko-brazilski SCP film

24. — 6. 1967

»ZLATO ZMAGOSLAVJE« francoski SCP film

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE 1. MAJ

Komisija v sestavi VERŠEC Erika, dipl. oec. iz organizacijskega biroja, KINDLHOFER Kurt iz organizacijskega biroja in KRUMPAK Štefan iz Službe varstva pri delu, je opravila žrebanje nagradne križanke 1. MAJ iz prejšnje številke Štorskega Železarja. Zreb je namenil nagrade sledečim članom naše delovne skupnosti:

1. nagrada KRIŽAN Anči, Štore 74 — 50 N-din;

2. nagrada LOGAR Elizabeta, Razvojni odd. — 30 N-din;

3. nagrada KRIŽAN Jože, jeklarna — 20 N-din.

Uredništvo je prejelo 80 rešitev.

UREDNIŠTVO

Magični kvadrat

VODORAVNO in NAVPIČNO:

1. vodstvo; 2. konkretna pozoritev; 3. reka na Koperskem; 4. neprofesionalni športnik; 5. rimska boginja ljubezni in lepote; 6. visoka gora v Turčiji.

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Ferme Ivan dipl. oec.